

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VEDEKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hatásos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Egykötéses petit sor 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

FŐSZERKESZTŐ:

STAUBER JÓZSEF

Arad, 1911.

Csütörtök, június 15.

Mai számunk főbb közleményei:

- Székely Salamon.
- Hock János a felekezeti harc ellen.
- A munkásbiztosító orvos-kérdés.
- Prohászka és a pápai kurla.
- A féltékenység drámája.
- Tisza István gróf cikke.
- A szegedi választás.
- Idegesek.

Zita hercegnő.

Arad, június 14.

Magyarország jövőd királynéja, — az első a felejthetetlen emlékü glóriás asszony, a mi Erzsébetünk után. Pármai hercegnő még tegnap, elvesző és észre nem vett a Habsburgok kiterjedt rokonságában; ma már menyasszonya Károly Ferenc Józsefnek, a trónöröklés sorrendjére kijelöltnek. A trónörökös felesége, egykor Chotek Zsófia grófnő, most Hohenberg hercegnője, nem viselhet királyi rangot, s így csak Zita bourbon pármai hercegnő fog legközelebb a magyar királyné és osztrák császárné történelmi sorába kerülni.

Királyok, királyi vérből valók és királyi szerepre várók házassága nem történik az egyszerű emberek szokása szerint. A szerelemnek, az akadályokat leküzdőnek, a szíveket egybeolvasztónak, nem mindig jut abban szerep. Sokkal több része van a diplomáciának, a hatalmi érdekeknek. Mások házassága az égben köttetik, az övék a külügyminiszterek párnás ajtóju hivatal-szobáiban. Károly Fe-

renc József házasságát is ilyesfélének képzeltek. Egyszer az a hír járta, hogy egy Hohenzollern-t vesz el, a német császár leányát, hogy ezáltal a két szövetséges birodalom kapcsa a szerelem által is megerősíttessék. Majd azt beszélték, hogy a román királyi családba házassodik, ami által a nemzetiségekkel való békét is egyengetné Magyarországon. Sőt, ha jól emlékezünk, az angol királyi család valamely nősarjáról is volt szó, mint akit szívesen tartogatnak Károly Ferenc József herceg, Európa egyik legjobb partija számára.

A polgári szívnek szinte öröme telik benne, hogy a kis királyfi házasságát nem ilyen érdekek irányították. Károly Ferenc József nem házassodik se a német-osztrák-magyar szövetségnek, nem nőül a nemzetiségi béke kedvéért, hanem, úgy látszik, a szívének és a szíve szerint, akár csak az egyszerű polgárok, az ő jövőd alattvalóinak szülei. Zita hercegnőről keveset tud a világ; mindössze annyit, hogy Frigyes főherceg családjához tartozik. A házasság tehát alig szolgáltatott diplomáciai vagy családi szempontot; alapja a vonzalom volt, a mely a trónok szomszédságában se idegen s amely néha egyenlő rangokat is összeköthet.

Hosszu, bizonyára igen hosszú idő telik be, amíg Zita hercegnő fejét megilleti a korona, amelyet utóljára Erzsébet királyné viselt, amíg természetére fölveszi a magyar nők drágaköves diszruháját, amely Erzsébet ki-

rályné testét oly otthonosan fődte. De a magyarok bizonyára már mostantól kezdve simpatióval, szerető érdeklődéssel fordulnak a hercegkisasszony felé. Lovagiasságunkból, amelyet a hozzánk jövő idegenek annyit emlegetnek, hogy végre sikerült nekik humorossá tenni bennünket, annyi van, hogy a nők iránt még a korona szomszédságában fokozottabb lelkesedést tud érezni. Ferenc Ferdinándról régóta beszéltek, hirdetik és erősítik, hogy nem szereti a magyarokat, — mégis, a magyar parlament volt az első, amely Chotek Zsófiának a királynői rangra, gyermekeinek a magyar trónöröklésre való jogosságát vitatta. Károly Ferenc Józsefnek, aki csak az alsóbb iskoláját járja még az uralkodásnak, nem igen lehetett sok alkalmja a magyarok iránt való barátságát, vagy a velük szemben való idegenkedést elárulni vagy éreztetni; felesége azonban arasága első napjától kedvence lesz a magyaroknak, a magas arisztokratáktól a naptárolvasó kunyhós parasztig.

Az udvari élet figyelőit talán megkapja az a véletlen, hogy a jövőd trónörökös menyasszonya annak a Frigyes főhercegnek családjából való, akinek udvarában a jelenlegi trónörökös neje, mielőtt Ferenc Ferdinánd megszerette volna, udvarhölgy volt. A legközelebbi király neje tehát kétszeresen alárendelt helyzetben érezheti magát az utána következő király nejevel szemben, a ki egyszersmind királynői rangot is

Szerelem és pénz.

Irta: G. Miklós Ilona.

A város örömmámorban uszott. Lobogódiz, örömtüzek, pompás diadalkapuk, ünnepi köntösben hullámzó tömeg az utcán. Életveszélyes tolongás, zsebtolvajok sikeres manipulációja, élesen sítító utcai árusok zajongása, akik bámulatos hangszaralással igyekeznek tudni alkalmi portékájukon. Fényes egyenruhák, idegen szabású köntösök és arcok. Rengeteg katonaság, rendőrhad; komoly, fürkésző tekintetű bácskák. — a titkos rendőrök jellemző minden nyilvánossággal — öli, tiporja, taszítja egymást, hogy pár pillantást vehessen az uralkodó és a város nagy vendégeire: Hispánia ifju királyára és szépséges feleségére, a legszőkébb spanyol királyné, aki csak valaha ült Spanyolország trónusán.

Fönn a vár, mely rendesen úgy tekint le a Dunára, mint a tündöklő asszonyi szépségekkel megáldott török asszony, akit sötét fátyol alá rejtenek az irigy szem elől, most ragyogó fényárban uszik. A máskor homályba merült „árnyék-palota” királyi diszt öltött. Minden ablaka ég, ragyog, tüzel, mint a drága opáldisz a szépséges asszonyi keblen.

És a fényes fogatok, fejedelmi autók megindulnak, mint szakadatlan áradat, a tündérpalota felé. Minden fénye, ragyogása, drága gazdagsága az országnak, mind ott tündöklött

a kocsik belsejében: selyme, aranya, drágaköve és — asszonyi szépsége. Hogy köszöntsek a messzi ország fejedelmét és bájos, fiatal feleségét, aki két koronát visel szőke fején: a briliáns dusan kirakott sulyos királyi diszt és a szépség könnyű, rózsalevelekből formált ékeséget.

Egy pompás járómű — valóságos mozgópalota — épen most indul el az egyik Józsefvárosi palota kapujától, hogy sebes iramban igyekezzen fel a várba. Két nő ül a remek selyemmel bélelt és illatos virággal diszitett hatalmas autóban: anya és leánya.

A vastag tükörablakon keresztül is diadalmasan ragyognak ki a szépséges női arcok. Az egyik méltóságos és fejedelmi, mint lehetett Zrínyi Ilona érett szépsége teljességében. A másik olyan bájos és finom, mint egy ihletett percben vászonra varázsolt képmása egy mesebeli tündérlélynak.

Pompás prémek, villogó briliánsok ragyognak a járókelők irigy vagy ártatlanul kíváncsi pillantásai elé a remek virágok közül, melyek szinte elárasztották az autó belsejét.

— Milyen türethetetlen ez a tenger virág itt a zárt kocsiban, — szólalt meg hirtelen a fiatal leány. — Nem érzed, anyám? Én csaknem szédülök tőle. Mintha kriptában ülnék, hová most hozzák a virággal, koszorúval elberített koporsót. Szinte várom, mikor hangzik

föl a pap, meg az énekesek ajkáról a „Regina coeli letára, vagy a Circum dederun...”

A szép leány nevetni próbált, de csak egy halvány, torz mosoly hagyta el szépen formált ajkát.

— Igazán hálátlan vagy Rolla, — hangzik az elégedetlen válasz. — Ernő csaknem kifosztotta a bécsi orkidea ágyakat, hogy elárasztja vele menyasszonyát, szíve királynőjét. És te szívtelen, rossz leány, holmi temetésre, koporsóra, meg más rémes dolgokra gondolsz. Holott csupa örömrre és boldogságra kellene emlékezned. Hiszen nincs olyan irigyelt leány, mint te az egész országban. Menyasszonya, nemsokára felesége a leggazdagabb hercegnek Ausztriában, kinek családja csaknem fejedelmi kiváltságokat élvez. Igazán érthetetlen vagy. Mégis csak grófleány vagy és hozzá képest koldusszegény... Igazán hálát kellene adnod az Istennek és te...

— Igén, anyám, — felelt a leány hirtelen keserű gunnyal — igazad van. Hálát kellene adnom az Istennek, hogy ilyen mérhetetlen, nagy szerencsére érdemesít, hogy a felesége lehetek egy embernek, akit alig ismerek, nem szeretek, ki nem a véreből való vér, nem a fajombeli, nem érti a nyelvet, amelyet én drágának és szentnek tartok, mert hazám nyelve. Nincs egyetlen szava, mely a szívemhez szólna, nincs egyetlen pillantása, mely gyorsabb dobogásra készítené a szívemet. De csaknem ural-

várhat. Ez a véletlen azonban különös jelentőséget aligha ad a nevezetes eljegyzésnek. Egyszerű, de ép azért szép tény ez, a mihez két ország lakossága gratulál, minden más jelentőség nélkül való: a kisebbik trónörökös vőlegény.

Székely Salamon.

— Az aradi tanár ünnepe. —

Arad, június 14.

Megilletődéssel gondolunk arra, hogy néhány óra múlva Aradváros közönsége meleg ünneplésben részesíti érdemes munkában megöszült polgárát, Székely Salamont.

A legkitünőbb tanár munkája is többnyire észrevétlenül marad, az iskola kis világában folyik szét; és csak mikor vetése megéri, mikor az általa formált nemzedékek a közélet porondjára lépnek, akkor kapcsolódik igazában az életbe, de már akkor személye nem aktuális. Mégis ma kötelességünk, hogy e pontról figyelő szervünket Arad tanárünnepére vessük.

Egy félszázad lepergése az iskola falai között tiszteletre méltó monstruozus esemény. A sors ritka adományaként jut kiválasztott egyéneknek. A tanító munkásság kellenél jobban az idegekre ereszkedik és a ki nehéz szakadékaiban ötven éven keresztül töretlenül lépked, az csak az önmagukat kitűnően adminisztráló, vidám bölcsök osztályába tartozhatik. Székely Salamontól tudjuk, hogy sokat és jól dolgozott; hivatását művészettel, kitűnően gyakorlati érzéssel és kiterjedt műveltséggel üzi. Sokszor hallottuk, hogy jó sáfárja a rábizott ismeretlen értékű kincseknek, a gyermekek lelkének. Miért ne mondhatnók ki ünnepélyesen, mennyire, szinte nyugtató arra gondolunk, hogy a nemzet jövője szellemi közvégyona ily megbízható, tapasztalt, haladó lelkületű emberek kezére is van bízva, mikor az ideges társadalom annyira felcsigázott követelményekkel és mikor annyiszor, gyakran alaptalan idegenkedéssel fordul az iskola felé?

Lehetetlen rokonszenvünket ki nem fejeznünk a mai tanársággal, hogy úgy mondjuk, ön'udatra ébredt tanársággal szemben, mely imponáló erővel vonja a társadalom figyelmét érdemes kartársa iránt. Bizonyos, hogy az elmúlt évek nagy és sokban üdvös változást idéz-

tek elő a magyar tanárság lelkében. Erős harcokat vívott szociális érdekei mellett és a mai forrongó tudományos, társadalmi és politikai áramlatok között minden erejével pozíciót igyekeztek teremteni. Ime itt Aradon is tiszteletre szolgált tömörülését látjuk és bár a múltban is jeles tanárok egész sora munkálkodott Arad érdekeinek előrevitelén, mégis különösen ujszerűnek és reményekre jogosítóknak kell látnunk a tanárszövetség agilitását. Uj erőfőrt, uj színeket, hangokat teremtő tényező. És milyen megirdító, hogy ősz tagtársának örömét a társadalom széles rétegeinek ünnepévé avatja. Ez a tette különben valami megújulás félt is jelent. A tanárságról nem ok nélkül mondják, hogy tagjai egymást nem becsülik, nem értékelik eléggé. A szabad művészetek ideges fogyatkozása, a lekicsinylés és ellenmondás könnyen fejlődik ki azok között, a kik ex cathedra szólnak, nagy problémák bírálói, a napi élet től sokban elvonatkoznak és növendékeik felett a bírói pálcát is kezükben tartják.

Ime, az aradi tanárszövetség lelkesen, fáradhatatlan körültekintéssel és sok figyelmes gonddal rendezte ovációját, mintha semmi sem maradt volna lelkében a kisszerű hibákból, mintha a kartárs munkájának, sutyának, érdemeinek elismerése immáron eleven valóság lenne. Az egyéni érték önmagában való csillogásában és az ötven esztendő fénykörében ezek az új sugarak is észrevehető erővel világítanak és nem jelentőség nélkül. Hiszen, ha az öreg tanár ünneplése nem volna önmagában véve is jelentős esemény, azzá vált volna mint alkalom új tanár erények kiolvasztására és új társadalmi tömörülés jelzésére.

Köszöntjük Székely Salamont. Elismerésünket nyújtjuk feléje. Jelentősnek, fontosnak, melegnek tudjuk ünnepét. Ma, mikor annyi szó esik az iskoláról, mikor a közoktatásügyi tárca épen most folyó vitájánál annyi szónok foglalozik a tanárság kérdésével, sőt már olyképen, hogy az ilyen felszólalások valóságos „hazabeszélések,” ma mikor az egymással viaskodó világ népletek egyaránt az iskola körül csatáznak, mikor a művelődés utáni vágy a legerősebb szomjuságok egyike, hálával vagyunk eltelve Székely Salamon iránt, hogy az ő értékes egyéniségén és félszázados munkáján át elismerésünket ünnepélyesen is kifejezhetjük a magyar iskola és a magyar tanárság előtt.

Hock János a felekezeti harc ellen.

(A képviselőház ülése.)

Távira tudósítás.

Budapest, június 14.

A kultuszárca vitájában ma Hock János mondott nagy beszédet az egész Ház érdeklődése és tetszése mellett.

Szónoki képessége mindenkor biztosította számára hallgatóságának figyelmét, ma azonban meglepő környezetben és meglepő hatással beszélt. A felekezeti harc ellen argumentált és főképen Polónyi Gézának minapi beszédével foglalkozva, Polónyi adatait sorra cáfolgatta, azután a tiszta katolikus hitélet bensőségére utalva hangoztatta, hogy a katolikus autonómia megvalósítása a magyar katolikus egyház legfőbb és legsürgősebb feladata. Ha az autonómia meg lesz, akkor senki sem fog többé a szekularizációról beszélni, mert akkor a nagy katolikus vagyion nem egyeseknek, a milliók nem magánörökösöknek, hanem az egyház és a haza szolgálatában kulturális, egyházi és iskolai célokra fog jutni és ha nem is lesznek dus vagyionban élő főpapok, de nem lesz éhező és nyomorgó alsó papság sem. A beszéd föltűnést keltett és csaknem az egész munkapárt, a Justh-párt és a Kossuth-párt egy része több ízben zajos éljenzéssel és tapssal szakította meg, végül pedig jobbról és balról üdvözölték.

A munkapártról Bánffy Miklós gróf, az ellenzékéről Thaly Ferenc, Pozsgay Miklós, Bikády Antal és Mádi-Kovács János vett még részt a vitában.

Elnök: Kabos Ferenc.

A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása után bemutatják az interpellációs könyvet, a melybe a következő interpellációk vannak bejegyezve:

1. Rakovszky Béla a miniszterelnökhöz, külkormányzatunknak az albán felkelés tárgyában tanusított magatartása miatt;
2. Juriga Nándor a belügyminiszterhez Turcsányi Odón nyitrai alispán szabálytalan pénzkezelése tárgyában; és végül
3. Juriga Nándor a belügyminiszterhez Rákóczy Lajos vágújhelyi főszolgabírónak Verbón hivatalos formában elkövetett bankbetörése tárgyában.

Hegedüs Kálmán az állandó igazoló bizottság nevében az új mandátumok sorsáról tesz jelentést. Láng Mihály és Tauscher Béla man-

codó herceg, királyok rokona és több milliója van, mint ahány hold földünk nekünk van. Igazad van, anyám, ezért a roppant szerencsért illő, hogy térdreborulva adjak hálát a Mindenhatóknak. És mielőtt újra találkoznám fenn a várban imádott vőlegényemmel, hálát adok az Istennek ezért a nagy, meg nem érdemelt szerencsért.

És mielőtt anyja megakadályozhatta volna, jelt adott a kocsizezetőnek, hogy állítsa meg az autót.

A kocsi épen a Rókus-kórház kis, földbe sülyedt kápolnája közelében állt meg. Az inas leugrott, hogy érdeklődjék a váratlan megállás okairól.

— Mindjárt jövök, anyám, — szölt a leány hirtelen.

És nem törődve az anya ijedt tiltakozásával, könnyen, mint egyik gondolatunk a másikat, hagyta el pompás, hófehér, prémes köpenyében az autót.

A szolgálatkész lakajt visszaparancsolta. És uszályos köntését felfogva kicsiny kezében, csaknem futva szaladt le a pár lépcsőfokon, mely a kis kápolnához vitt.

A kis templom most egészen üresnek látszott. Az ájtatos hívőket elfogta az utca mámorja és a látnivágyás láza. Csak egy szegény, kopott külsejű, nagy gondba merült asszony térdelt a Szűz Mária oltára előtt. És egy beteg, törődött koldusasszony állott a lépcső mellett. Hogy az üvegajtó előzékeny nyitogatásával tegye erősebbé az adakozó kedvet.

Most is sietve tárta föl az ajtót a selyembe, bársonyba burkolt gyönyörű jelenség előtt. És a hogy rápillantott a szép leány bánatos szemére, melyre aranykoronaként borultak a szőke hajfonatok, valami csodátevő jelenésre gondolt. Áhitatosan vetette a keresztet, térdre borulva buzgó imádkozásba kezdett.

Rolla a kápolna kis oltára elé sietett, mely elrejtve állott az egyik sarokban.

Elrejtve, de nem elfeledve. Mert tenger virág fekszik az ifju szent lába előtt. Aki nyájas, megértő mosollyal látja napról-napra, mint járulnak hozzá az emberek özön, követelő kívánságaikkal. Mint kényszerítik apró ajándékokkal, hogy teljesítse válogatás, gondolkodás nélkül meg a kevésbé is istenes és erkölcsös óhajtasukat is.

A leány pillanatra térdre bocsátkozott a Szent Antal szobra előtt. De nem merte kérésre, könyörgésre nyitni ajkát. Csak azért imádkozott buzgón, egész szívvel, hogy bocsássa meg, amit az ő szent nevének oltalmában vétkezik.

Az első oszlop mögül egy fiatal férfi leste a leány minden mozdulatát. Az arca olyan sápadt és szép volt, amint mozdulatlanul állt, mintha Praxiteles faragta volna márványba klasszikus vonásait. Csak a szeme, lázas, szenvedélyes szeme élt a mozdulatlan arcon, melyre sűrű, rendezetlen csomóban hullott a természetből göndör szénfekete haj. Még hasonlóbbá tette a nagy Mester csodaszép Hermes-szobrához.

Nem mert a leány előtt mutatkozni, míg el nem végezte imádságát.

Csak midőn fölemelkedett a kis kopott térdeplőről, mely már olyan sok könyörgő, vergődő léeknél szolgált a Szenttel való társalgás közvetítőjéül, lepott elő egy halk mozdulattal.

A leány inkább megérezte, mint hallotta az ifju ember közeledtét. Lány, odaadó mozdulattal nyújtotta feléje kezét, melyet a fiatal ember inkább áhitatos, mint tüzes szerelmi csókkal illett.

A leány aztán szó és tekintet nélkül haladt föl apró lépteivel a girbe-görbe lépcsőfokokon, melyek „ily könnyű láb” terhét nem érezték soha.

A férfi ott maradt, égő szemmel követte a bájos jelenséget és kezét szorosan csukva tartotta, nehogy elrepüljön belőle a fehér lapocska, mely mint egy gerleszárny kiszakadt piheje feküdt tenyerében.

A fiatal férfi egy szegény kis orvosnövendék volt, aki utolsó gyakorló esztendejét kinlódta végig a kórházakban. És akit egy véletlen — a grófi ház hűségese, öreg cselédjének balesete — hozott össze a szép és büszke leánnyal.

És a leány most ezt írta neki: „Holnap délután négy órakor okvetetlen beszélnem kell önnel. Maradjon otthon.” Semmi több.

De ez a pár sor rettenetes, félelmes hatást tett a szegény orvosnövendékre. Eszébe jutott nyomoruságos negyedik emeleti padlásszobács-

dátumát kifogástalannak találták, ellenben *Kristóffy József* megbízó-levelét formahibák miatt kifogásolták és az V. bíráló-bizottsághoz utasították.

Kenedi Géza a mentelmi bizottság nevében előterjeszti a miniszterelnök bántalmazása miatt megvádolt Beck Lajos képviselő ügyében hozott bizottsági határozatot a kisebbség különvéleményével együtt, a melyet legközelebb napirendre tűznek.

A miniszterelnök egy év előtti megdobálása és bántalmazása ügyében — mint ismeretes — a budapesti kir. ügyészség Beck Lajos orsz. képviselő mentelmi jogának felfüggesztését kérte. A mentelmi bizottság le is tárgyalta az ügyet és Beck Lajos mentelmi jogát felfüggeszteni javasolja. Ezzel szemben *Kállay Ubul* (Kossuth-párti) és *Gyórfy Gyula* (Justh-párti) különvéleményeket jelentettek be. *Kállay Ubul* azt mondja, hogy Beck Lajosról a tett-követése nincs beigazolva. *Gyórfy Gyula* azt hangsúlyozza, hogy a miniszter a képviselőházban hatósági funkciót nem teljesít s így a hatóság elleni erőszakról szó sem lehet. A képviselőház a jelentés kinyomatását elhatározta.

A napirend előtt személyes kérdésben

Juriga Nándor (nemzetiségi) szólal fel és *Balogh Jenő* államtitkár multkori beszédével polemizál. A méltóságos miniszteri titkár...

Felkiáltások: Államtitkár!...

Juriga Nándor: A méltóságos államtitkár ur...

Elnök: Kérem, régi hagyományaink szerint itt csak képviselők, vagy miniszterek vannak. Rang és címezés itt nem szokás. (Helyeslés.)

Juriga Nándor erre kimagyarazza multkori felszólalását.

Következett a napirend, a közoktatásügyi tárca költségvetésének folytatólagos tárgyalása.

Kovács János (Justh párti) az oktatásügyi pedagógiai tételével foglalkozik és a népiskolák fejlesztését, valamint a tanítók ügyének rendezését sürgeti és erre nézve határozati javaslatot terjeszt be.

Rakovszky Béla (néppárti) kijelenti, hogy eláll a szótól.

Bikády Antal (Justh-párti) közoktatásunkat rendszertelennek tartja és ezt részletesebben bizonyítja.

(Szünet után.)

Bánffy Miklós gróf pártönkivüli hatvanhetes a történelmi oktatás hiányairól és a klasszikus nyelvek tulságos pártolásáról beszélt és a kultúra újabb szükségleteinek ápolását hangsúlyozta.

Thaly Ferenc (Justh párti) a nem katolikus lelkészek fizetésrendezéséről beszélt.

Pozsgay Miklós kijelenti, hogy tagja a kongregációknak és valahányszor résztvett azok működésében, sohasem hallotta, hogy ott más vallású vagy nézetű embert hitéért bántalmaz-

tak volna. Elítéli a kongregációk elleni támadásokat.

A felekezetenküli irányzat szerinte olyan eredményekhez vezet, mint a tomesvári gyilkosság. Az, aki a kongregációkba jár, sohasem követne el ilyesmit. (Zaj, derűtség.) Türelmetlen, hogy idegen vallásúak folyton támadják a katolikusokat.

Elnök figyelmezteti a szónokot, hogy ne beszéljen idegen vallásokról, mert csak bevett vallásokról lehet beszélni.

Pozsgay Miklós a szegedi esettel foglalkozik még s a költségvetést nem fogadja el.

Hock János: Magyarországnak kulturális téren van tulajdonképpen legnagyobb önállósága s itt fejthetnénk ki erőnket tehetségünk szerint. Annál sajnosabb, hogy most a kultuszvitába a legélesebb felekezeti szempontokat vegyítették bele s ezzel megbénították, káros irányba terelték a Ház munkáját. Pedig az igazi haladás sohasem fakadt még a türelmetlenségéből. A néppártnak azt ajánlja figyelmébe, hogy csak az igazság jöhet az égből, mely békét hirdet a jóindulatu emberek közt. (Nagy tetszés.)

Rakovszky István: Szónoki pöz.

Hock János: Kérem, én igenis tartok arra, hogy a Ház nivóját ne szállítsam le fölszólalásommal. (Helyeslés.) Szomoruan látja, hogy a Házban forró vita milyen eredményekkel jár a vidéken. A képviselő urak szónoki frázisaiból odakünn furkós botok lesznek s amikkel fejbe verik a Khonokat és Weiszokat. Iszonyu módon terjed az országban a felekezeti türelmetlenség, a vármegyék termeiben épen úgy, mint a falusi kovács műhelyekben. A szegedi választási mozgalmak is erről adnak szomorú képet. Városságra inthetne bennünket Ausztria példája, ahol a felekezeti és társadalmi ellentétek fölszítása lehetetlen politikai vonaglásba vitte az államot. A mi történelmünk is azt mutatja, nagy felekezeti villongásaink megbénították a nemzeti önállóságért vívott harcainkat. *Lippay primás*, a tulbuzgó katolikus primás, aki jó magyar ember volt, ezért siratta meg az eretnek *Rákóczy György* halálát. Valóban csupán azért, mert *Vázsonyi* gvülöli Polónyit és vice versa, azért még nem kell kitörni a kereszties háborúnak. (Nagy derűtség és tetszés.) Polónyi különben a főváros elzsidósodásával izgatta föl a lelkeket. Polónyi statisztikájával szemben tételről-tételre bebizonyítja, hogy mennyire hamis adatokat használt. Egyebek közt Polónyi azt is állította, hogy a bizottsági tagok közt csak négygyel vannak többségben a keresztények, holott ötvennégygyel. (Nagy derűtség.)

Igy mutatnak Polónyi adatai a bizottságokról is. Van olyan bizottság, a melynek egyetlen zsidó tagja sincs s Polónyi még itt is zsidó többséget mutatott ki. (Nagy derűtség.) Pedig

sok helyen még akkor se jön ki ez a többség, ha Polónyi magamagát is zsidók közé számítottta. (Nagy derűtség.) Mint jó keresztény, tiltakozik az ilyen visszakeresztelések ellen. (Derűtség.) Csodálatos, hogy Polónyi és a sasok uralma idejében ugyanez volt az arány a zsidók és keresztények közt s akkor ez nem fájt neki. A fővárosi katolikus egyházak különben örülhetnek neki, hogy olyan kegyuruk van, mint a fővárosi bizottság, a kitől bőkezűség és méltányosság dolgában a gazdag főurak és főpapok példát vehetnének. A katolikus lelkészek sohasem tapasztaltak mostohaságot a főváros részéről az egyház érdekei iránt s a zsidó bizottsági tagok sohasem éíték vissza jogaikkal. A papválasztásnál is nem azért szavaznak mért joguk van, de mert a jelöltek maguk kérik meg őket erre. (Derűtség.) Adatokkal bizonyítja, hogy a főváros milyen óriás összegeket ad évről-évre rendházaknak, iskoláknak, templomoknak. Maga a katolikus belügyminiszter figyelmeztette a zsidó kegyurat, hogy legyen takarékosabb. A magyar katolikus egyháznak nincs oka, hogy elnyomtatásról, üldözésről panaszkodjék. Francia-, Olasz-, Spanyolországban, vagy Portugáliában sokkal rosszabban megy az egyház sora. A katolikus autonómiát már régen meg lehetett volna valósitani, ha a felső klérus olyan őszintén akarja és olyan energiával sürgeti, mint kellene. Az autonómia volna orvosszere mindazoknak a baioknak, melyek miatt most az egyházra hárítják a felelősséget. Az autonómia tenné lehetővé az óriás egyházi vagyon megfelelő szociális társadalmi és kulturális fölhasználását s így orvosolhatná a nemzet temérdek sebéit. (Nagy tetszés és helyeslés.) A szekularizációnak is ez volna az egyetlen ellenszere. A katolikus egyháznak nem szabad magát politikai irányzatokkal azonosítani, ez ásta meg sirját Franciaországban és Portugáliában egyaránt. A költségvetést nem fogadja el. (Zajos éljenzés és taps a Ház minden oldalán. A szónokot sokan üdvözlék.)

Pozsgay Miklós személyes kérdésben szólalt föl s ezután áttértek az interpellációkra.

Juriga Nándor a vágújhelyi főszolgabírónak a verbói népbank ellen elkövetett erőszakoskodása dolgában terjesztett elő interpellációt a belügyminiszterhez.

A Ház ezután megszavazta *Vojnich István* báró és társainak indítványát az ülések idejének egy órával való meghosszabbítása iránt.

Az ülés negyed háromkor végződött.

VÁROS ÉS MEGYE.

A Vásártéri korcsma bérlete. A város tulajdonát képező vásártéri korcsmaépületért eddig 1600 koronát kapott a város. A most megtartott árlejtésen *Reisz* és társa 6005 korona évi

kája a maga szánalmas, rendetlen külsejével. Hogyan léphet oda az a szép fehér virág, aki arra született, hogy csak selymet, bársonyt, virágot, fényt és melegséget lásson a szép, álmodozó szemével.

Öröm helyett mély bánattal szemlélte másnap úgy három óra tájban fájdalmas törekvésének hiábavalóságát, hogy valamennyire elfogadhatóvá tegye nyomorának színhelyét.

Lerohant a sarki virágáruhoz és utolsó filléreire — örületes pazárlással — sok fehér és piros rózsát, kábítóan illatos fehér violát vásárolt. Telerakta vele a szoba minden zugát. És egyszerre kedves, türelmetlen képet kapott a nyomoruság tanyája. A természet legszebb és legdemokratább erzésü királyai, akik egyformán mosolyognak szegényre, gazdagra, koldusra és fejedelmi vérré, egyszerre megszépiették, elfogadhatóvá tették a kis lakást. Azután várt. Türelmetlenül, dohogó szívvel.

Pedig volt mivel eltölteni az idejét. Az imént levelet hozott a posta a szülőfalujából. Otromba nagy veréb-betűkkel firkált, durva papirosa rótt görbén szántott sorokat.

Azt írja benne a testvérenje, a kinek jóvoltából végezhetette tanulmányait, a ki számtalanszor megmentette szép „uri” öccsét az éhenhalástól, hogy segítsen rajtuk. Az ura elnyomrodott, nem bír keresni. A gyerekek is betegek. Ő maga is ágyának esett a sok nyomoruságtól. Hogy hát ebben a nagy városban ő inkább találhatna pénzt és küldjön nekik, ha nem akarja, hogy mindnyájan éhen pusztuljanak. Azután

következett a jó tettek fölsorolása. Megnevezve az összeget pontosan, krajcárig, amelyet jobb módokban küldöttek a finom gavallérnak. A szegénység és nyomor nem jár keztlenül az „érzelmek” kamrájában. Durva és őszinte, mint a mezőn dolgozó munkás meztelen lába. A fiatal ember keserű önváddal olvasta e sorokat és gondolt rá, hogy az előbb utolsó fillereit pocskolta el virágra, a melyek pár óra alatt elhervadnak, lesárgulnak, mint az ő lelkének szép, színes, ragyogó álmait lehervasztja, sárba tiporja az élet nyomoruságos prózája.

Mit csináljon. hova forduljon?! Érti és tudja, hogy kötelessége a nyomorgó család megmentésére sietni. Ha két kezével turja föl a földet, akkor is kell valahonnan pénzt teremtenie. Pénzt! Milyen visszasan hangzik ez a csunya szó ebben a szobában, a hol nemsokára maga az eleven tündérmese fog megjelenni, hogy egyetlen mosolyával elűzze a szegénység, nyomor rut alakjait.

Nem, nem akart másra gondolni, csak arra az édes, szép leányra, a ki szereti őt. És a kit ő imád olyan áhitatos, rajongó szerelemmel, mint az igaz hívő imádja a Madonnát. Mégis gyöttrődő, szorongó gondolatai minduntalan visszatérnek a boldogtalan, nyomorgó családhoz. Az éhező gyermekekhez, a nyomorék apához, az agyondolgozott, elsorvadt anyához. A kik egyetlen reménységük felé nyújtják könyörgő kezüket.

Es a míg ő ilyen rettenetes képekkel gyötördik életének első szerelmes légyottja előtt, ko-

pogtatnak az ajtaján. A fiatal ember ijedtén fölrezzent. Előbb jön hát szerelmese, mint várta. És az ő szíve most csupa keserűség, fájdalom, bánat. Az ajtó nyílt és a várt leány szépséges alakja helyett egy elegáns, magas, tulságosan széke fiatal ember állott előtte. Választékos eleganciával volt öltözve, de azért minden mozdulatával elárulta a civilbe bujtatott katonatisztet. Németül beszélt és azonnal — katonás rövidséggel — a dologra tért.

Pénzt, sok pénzt ajánlott a bámulatában megmeredt fiatal embernek, ha azonnal elutazik és jó ideig hirt se hallat magáról. Nyugodtan minden harag nélkül beszélt. Nem dühöngött, mint a megcsalt szerelmesek, nem volt kiméletlen és főnhéjazó, mint a nagy ur, ha a szegény ördöggel beszél. Szépen nyugodtan csevegett. Még le is ült és úgy magyarázott a kábult fővel hallgató fiatal embernek. De minden szónál ékebben beszélt az a nagy halom bankjegy, melyet káprázó szemmel látott az asztalon heverni. Mellette egy kis írás. Alig nagyobb egy kicsiny női kéznél és mégis az egész élete, a becsülete belefért a pár sornyi írásba.

Az volt oda írva hogy önként, minden kényszerítés nélkül és pénzért, silány pénzért, lemond arról a leányról, a kit örülten szeret.

Első gondolata az volt, hogy darabokra tépi a hitvány papírost, de azután hirtelen fölébe csenget testvére könyörgő, esedező szava. S rémes vizióként elvonult előtte a nyomorgó

bért ajánlott fel 1912 május 1-től. Farkas Ábrahám utóajánlatot tett, melyben 6250 korona bért kínált. A tanács azt javasolta, hogy új árlejtést irjanak ki. Viszont Adler Andor, Schwartz Zsigmond és Nemess Zsiga dr. azon az állásponton voltak, hogy az árlejtést ne írják ki újból, hanem fogadják el Riesz és társa ajánlatát, mert esetleg a második árlejtés nem jár azzal az eredménnyel, mint az első. Szathmáry János halasztó indítványt tett. A közgyűlés a tanács és Szathmáry javaslatát elvetette és elfogadta Adler Andor indítványát.

A munkásbiztosító orvos-kérdése.

— A pénztár ultimátuma. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 14.

Az aradi munkásbiztosító pénztár még április közepén megküldötte a pénztári orvosok négyes bizottságának az orvos kérdés végleges rendezésének alapjául szolgáló orvosi illetmény- és szolgálati szabályzatokat, hogy tegye meg észrevételeit és gondoskodjék az egyidejűleg megküldött orvosi szerződések aláírásáról. A négyes bizottság az orvosok összességének meghallgatása után arra az álláspontra helyezkedett, hogy mindaddig, amíg a belügyminiszter a hatósági és pénztárorvosi állások összeférhetősége dolgában nem dönt, az orvosok a szerződések aláírását és a szabályzatok elfogadását korainak tartják.

A pénztár a mai napig nem sietette az orvoskérdés végleges rendezését. De mert június 30-án lejár a pénztár és orvosai között érvényben levő ideiglenes egyezmény, ma átiratban felhívta a négyes bizottságot arra, hogy tekintet nélkül a belügyminiszter döntésére, hónap folyamán mulhatlanul nyilatkozzék a szabályzatok elfogadása vagy visszautasítása tárgyában.

A pénztár elnöke és ügyvezető igazgatója, mint az igazgatóság képviselői által aláírt átirat egész terjedelmében így szól:

Felhívjuk a t. bizottság figyelmét arra, hogy e hó 30-án lejár a pénztár és az orvoskar között a négyes bizottság útján f. évi március 12-én létrejött egyezmény.

Mint hogy kölcsönös érdek, hogy június 30-ig a további jogviszony szabályoztassék és minthogy a pénztárnak hatósági alkalmazásban levő orvosai a szerződések aláírásával és a

család. A halvány arcok, a kenyér után jajgató kicsinyek: Aláírta az irást.

Az ajtó nyílt és belépett rajta a szerelmes leány. Pihegő kebelével, kigyuladt, lángrózsákra fakadt arccal. Első pillantása — völegényére esett, a másik a halom pénzre, mely ott hevert az asztalon. Mindent megértett. Már nem is volt szükség arra az írásra, melyet elébe tartott a herceg. Ránézett a fiatal emberre olyan fájdalmas, mély szerelemmel, hogy a boldogtalan halálra válna süttötte le előtte a szemét. Azután elfogadta völegénye karját és egy szó, egy tekintet nélkül tavoztak mind a ketten.

Künn az ajtó előtt megállott a leány és hangosan, hogy minden szava éles vasként járta át a boldogtalan szívét, így szólt:

— Tudja-e Ernő, hogy én meg akartam szokni ezzel a szerencsétlennel...

Azután csönd és némaság. Hiába figyelt a fiatal ember, nem hallott egy szót sem. Elhangzott a léptek zaja. Csönd és pusztaság. Csak a padlás nagy, kövér galambjai rebbentek föl ijedten délutáni sziesztájukból és a nyitott ablak karfájára repülve, kíváncsian bámészkodtak be a nyájas fiatal emberhez, a ki mindig jól tartotta őket finom kenyérmorzsával, buzaszemmel. Milyen különös, hogy most nem törődik velük, nem jön oda az ablakhoz. Ott fekszik a pusztaság földön és — sir, zokog keservesen.

szabályzatok elfogadásával mindaddig, amíg e szabályzatok jogerőre nem emelkednek, nem kockáztatnak semmit, mert a szabályzat jóváhagyás előtt őket sem kötelezi és ezért fölöttes hatóságaiknak tiltó rendelkezés alapjául nem szolgálhat: kérjük a t. bizottságot, hogy a szerződésre és a szabályzatokra vonatkozó esetleges észrevételeket, amelyeknek beküldése április 19-én néhány nap múlva kilátásba helyeztetett, oly időben, illetve legkésőbb f. hó 22-ig a pénztárhoz juttatni sziveskedjék, hogy az e hó 30-ig terjedő idő elegendő legyen a szabályzatok letárgyalására és igazgatósági határozattá való emelésére.

Ez alkalommal szükségesnek tartjuk a pénztárnak az orvoskérdés végleges rendezése során tanúsított magatartását röviden körvonalozni, mert a pénztár orvoskara nincs tájékozva arról az aradi orvosszövetség várakozásait is felülmúló áldozatkészségről, amelyet a pénztár már tanúsított és a jövőben is tanúsítani hajlandó.

1. Erkölcsiekben, más szóval az orvosok szolgálati köteleit és a fegyelmi megtorlást illetőleg a pénztár a már előzőleg elfogadott szolgálati szabályzattal szemben készséggel elfogadja a sok tekintetben javított szabályzat-tervezetet és megokolt előterjesztés esetén az orvosok javára egyéb módosítás elől sem zárkózik el, ha a módosítás helyessége és szükségessége kölcsönösen elismertetik.

2. Anyagiakban a pénztár nemcsak abszolút értelemben, hanem a hasonló nagyságú társ-pénztárakhoz viszonyítva, valamennyit túlszárnyaló összeget állapított meg a kar díjazásául. Ennek igazolásául közöljük a pénztárak évi jelentései, illetve 1911. évi költségelőirányzatai nyomán készített és hivatalunkban ellenőrizhető statisztikát, mely szerint a nyiregyházi pénztárnál tagonként 2'9 K, a szegediniél 3'6 K, a kolozsvárinál 3'8 K, a verseczinél 3'9 K, a nagyszébeninél 4'2 K, a szolnoknál 4'3 K, a dévainál 4'9 K, a pozsonyinnál 5'1 K, a temesvárinál 5'2 K, a szabadkainál ugyanannyi, a győrinél 5'4 K, és az aradi pénztárnál tagonként 6'1 koronát tesz az orvosi költség. Ennél kisebb — 6'04 K. — tagonkénti költség még a nagyváradi pénztár is, amelynek tudvalevőleg helyettes főorvosa és valamennyi pénztár közül a legnagyobb körzete van.

3. Ha a t. bizottság összesíti az összes pénztári orvosok illetményeit, úgy meggyőződik arról, hogy a pénztár már meghaladta az évi 78.000 korona összeget és a magasabb orvosi ethika követelményeinek megfelelően a mintegy 80.000 koronát nem az orvosok egy szűkebb körű társaságának, hanem valamennyi ideiglenes alkalmazású orvos véglegesítése mellett részben ujonnan alkalmazott s részben szakorvosoknak is, tehát az aradi és megyebeli kar egy igen tekintélyes részének juttatta.

Ha mindezek mellett még számbavétjük az igazgatóságnak és felsőbbbségeinek azon készsége, hogy a felszámolt kerületi beteggélyező pénztárnál és a felszámolt ipartestületi pénztárnál szolgálatot teljesített orvosok besorozása esetleg korrekciójával történjék, akkor a t. bizottság és ennek útján az orvosi kar tiszta képet alkothat magának arról, hogy a pénztár mennyiben igyekezett — eredményes munkássága és tagjai kifogástalan kezelése érdekében is — az orvoskar jogos igényeit kielégíteni.

Nem foglalozunk részletesen azokkal az aggályokkal, amelyeket a pénztár magánorvosai is az iránt táplálnak, hogy a hatósági alkalmazásban levő orvosok nem irhatják alá a szolgálati szabályzat mellett való szerződést. A részletes érvelést azért mellőzzük, mert föltett és köztudomás szerint ismét az országos orvosszövetség által irányított szándékkal szemben minden érvelés hiábavaló, a békés megegyezés óhaja hangoztatik ugyan, de a megegyezés tényleges létrejötte felé egy lépés sem tétetik. Nehogy azonban mulasztással vádoltassunk a tekintetben, hogy nem oszlattuk el a hatósági orvosoknak a szerződés aláírására vonatkozólag táplált aggodalmait, az alábbiakat közöljük:

Aradvármegye alispánja a tőle szóbelileg nyert értesülés szerint a megyei (községi, járási stb.) orvosok pénztári szolgálatvállalása ügyében hozzáintézendő átiratot nem fogja saját hatáskörében elintézni, hanem állásfoglalás céljából a törvényhatóság legközelebbi (ösi) közgyűlése elé terjeszti. Természetes, hogy

amennyiben ezen időpontig a belügyminiszter országosan szabályozná a szóbanforgó kérdést, úgy az alispán — amint azt ugyancsak kijelentette — az aradmegyei orvosokra nézve is kötelezőnek elismeri a belügyminiszteri döntést.

Az itt elmondottakból okszerűleg következik, hogy az 1908. évi XXXVIII. t. c.-ben kifejezetten megengedett pénztárorvosi állás elvállalása, még ha ennek formája egyes vármegyei vezető tisztviselők tetszésével nem is találkozik, nem szolgálhat alapul fegyelmi eljárás megindításának mindaddig, amíg pénztár-orvosi teendőik ellátásából a közszolgálatra hátrányok nem származnak. Ez az eset a múltban nem állott elő és remélhetőleg a jövőben sem fog főnforogni. Ha mindazonáltal — jóllehet hihetetlen föltevés — hatósági orvos ellen a fentemlített okból fegyelmi indítatnék, úgy ennek utolsó fokán való elbírálása a belügyminiszter, tehát azon legfelsőbb hatóság részéről történik, amelynek a hatósági orvosok ügyében való akármilyen értelmű döntésének — amint azt már több ízben kijelentettük — előre is kötelezőleg alávetjük magunkat és az országos pénztár utasításainak megfelelően a hatósági orvosi szerződésekre rávezetjük, hogy miniszteri tilalom esetén a szerződés érvénytelen.

Hogy egyébként a pénztári orvosok között még sem lehet valami nagyon domináló a pénztárorvosi állás nem jogerős eltöltésétől való félelem, azt igazolja Hecht Adolf dr. tiszti és pénztári orvos esete, akit Arad város törvényhatósági közgyűlése a pénztárorvosi állás elfogadásától eltöltött, ő azonban a mai napig mindket állását skrupulusok nélkül megtartotta, de a törvényesen megengedett jogorvoslattal élt.

Ugy látjuk tehát, hogy az aradi pénztár orvosai a pénztárnak még tanácsaira sincsenek rászorulva abban a tekintetben, miként kell a komplikálnak látszó, de alapjában véve igen egyszerű kérdést a helyes megoldás útjára terelni.

Amennyiben a t. bizottság az itt közölték dacára f. hó 23-ig nem tudná a pénztári orvoskar tagjait a szerződés aláírásának egyrészt szükségességéről, másrészt veszélytelenségéről meggyőzni, úgy előre is közöljük, hogy e feladat elvégzését mi fogjuk megkísérelni. Reméljük azonban, hogy közvetlen eljárásunkra nem lesz szükség és miként a többi pénztár orvoskara, úgy az aradié is a legrövidebb időn belül a pénztárral való kölcsönös megértéssel, a közösen végzendő nagy szociális és egészségügyi hivatás szempontjainak kellő mérlegelésével hozzá fog járulni az orvoskérdés lehető tökéletes és végleges megoldásához.

TANÜGY.

(—) Székely Salamon jubileumára ma este sokan érkeztek volt növendékei, tisztelői és rokonai. Ugyancsak tegnap este érkezett meg Budapestről Négyessy László dr. egyetemi r. tanár, az országos középiskolai Tanáregyesület elnöke, a magyar tanárság vezére. Az aradi Tanárszövetség nagy küldöttséggel várta és a fogadó beszédre Négyessy hálaosan válaszolt. Sokan az aradi tanárok közül vele vacsoráztak és lelkesen ünnepelték.

A mai ünnepély d. e. 11 órakor kezdődik a város háza közgyűlési termében. a következő programmal. 1. Krenner Miklós dr. a tanárszövetség elnöke az ünnepélyt megnyitja. 2. A Szózat. Eneklí Palotay Antal tanár vezetése alatt a főreáliskolai énekkar. 3. Az aradi tanárság ajándékának átadása. 4. A hatóságok, testületek, egyletek üdvözlései. a. Varjassy polgármester a város közönsége nevében. b) Négyessy László dr. egyetemi tanár az országos Tanáregyesület nevében. c) Jancsovics Ferenc, Somogyi Gyula dr., Almássy T. Pál igazgatók a tantestületek nevében. d) Szöllőssy István a Kölcsey-Egylet nevében. 5. A Székely-ala-pítvány bejelentése. 6. A volt aradi és székesfehérvári növendékek üdvözlései, Hánn Alajos kir. főmérnök és Schubert főmérnök tolmácsolásában. 7. Kohn Elek, Somogyi Lajos, Stern Béla és Solymos Géza a jelenlegi tanítványok üdvözlését közlik. 8. Székely Salamon válasza. 9. Himnusz. Eneklí Palotay Antal vezetése alatt a főreáliskolai énekkar.

Délben fél 2-kor bankett a Központi szállodában.

A munkás törvényhatóság.

— Arad város közgyűléséből. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 14.

Aradváros törvényhatósági bizottsága ma délután közgyűlést tartott, amelyvel egyszerűen megsemmisített, tönkresilányított minden valószínűségi számítást és feldöntött minden konvenciót. Hallott már valaki arról, hogy júniusban megteljen a közgyűlési terem, zaj és olyan lármá töltse meg a tanácskozás helyét, hogy egyik a másik szavát ne hallja? Ez még hagyján, mert legfeljebb a rossz viccek szenvednek miatta. De a júniusi atmoszféra mindenki meglepetésére olyan élénkségekben találta a városatyákat, hogy az előadók szava egyszerűen elveszett a lármában. A műjég kötelező használatáról alkotott szabályrendeletet Lócs Rezső tanácsnok bejelentette, de mire a hangzavar elült és a közgyűlés megtudta, hogy az elnöklő Urbán Iván főispán a szabályrendeletet elfogadottnak mondotta már ki, valósággal hideg futott végig az embereken, mert érezték, hogy igen sok beszéd fagyott be.

Az unalom jegyében kellett volna megszületnie és lemorzsolódnia a mai kongregációnak — ez a szó itt minden mellékiz nélkül értendő — és mint kifog tűnni, egyike volt a legérdekesebb, legtartalmasabb és legnívósabb tanácskozásonak. Nagy és súlyos ügyeket kellett elintéznie a törvényhatóságnak, melynek tagjai hosszú órákon át nem lankadó türelemmel, érdeklődéssel vettek részt a tárgyaláson, amely pillanatról pillanatra érdekesebbé vált tetőpontját Parecz Béla dr. fényes beszédével érte el, melyet a törvényhatóságnak ez a kiváló tagja a Maros balpartján létesítendő sporttelep kérdésében mondott el.

Mintha a városatyák összes energiái ma megfordított mértékben jutottak volna szerephez! Máskor az apró-cseprő ügyek hosszú vitákat szülnek. Ma a tanács vigan galopozott végig a tárgysorozaton, még csak egy közbeszólás sem zavarta őt a huszonkettedik pontig. A vásártéri korcsma bérbeadása figyelmesé tette a bizottságot és egy kis előcsatározás után megindult a nagyobb szabású szóharc, melyből azonban értékes eredmények születtek meg.

Nikolics Géza a Zimándi-dűlőben lévő szállójából házhelyeket akar létesíteni. Száz esetben megjegyzés nélkül történt volna meg a határozathozatal, de ma végre szóba került egy már sokat vitatott fontos ügye a városnak: a városzabályozás.

Élénk vita fejlődött ki, amelynek során a felszólalások javarésze abban kulminált, hogy az egységes városzabályozási terveket mielőbb készíttesse el a közgyűlés.

Lócs Rezső előadó a tanács javaslatát terjesztette a közgyűlés elé, mely szerint engedélyt ad a törvényhatósági bizottság a parcellázásra és megengedi azt is, hogy a Dohány utcát a Mosóczy teleppel összekötő ut szélessége husz méter helyett tizenhat legyen.

Reisinger Sándor szólalt fel elsőnek a tanács javaslata ellen. Nem hive a részleges parcellázásnak. Az első és legfontosabb dolog az, hogy egységes és általános városzabályozási tervünk legyen. Az ötletszerű parcellázásnak az lesz a következménye, hogy nem lehet majd beilleszteni az egységes tervbe ezeket az össze-vissza parcellázott külső részeket. Minden modern és haladó város azon igyekszik, hogy a jövő fejlődés irányait meghatározza. Így van ez Temesvárott, ahol a város évek óta úgy épül, mint ahogyan a tervek előírják és így

van egy nálunk sokkal kisebb városnál, Brassónál is, ahol a napokban dőlt el a városzabályozási tervpályázat. Ez internacionális jellegű volt, a legjelesebb tervezők vettek benne részt. Sürgős szükségnek tartja, hogy ez a hosszú idő óta vajdó kérdés végre megoldást nyerjen. Ez annál könnyebb, mert a helyszínráji felvételek már régen készen vannak.

Virágh Lajos főmérnök azt vitatta, hogy a szabályozásra nincs pénz. Ide milliók szükségesek, kisajátítási alap pedig nincs. Addig amíg a városnak e célra megfelelő anyagi eszközök nem állnak rendelkezésére, a városzabályozásra nem lehet gondolni. A múltkoriban egy esetben háromezer koronát se tudott előteremteni egy telekvételre.

Reisinger Sándor kimagyarázza szavait. Nem arra gondolt, hogy a szabályozást sebbel-lobbal, máról-holnapra hajtsák végre. Milliók nélkül nagyon jól tudja, ezt nem lehet megosználni. De egyelőre csak a tervekről van szó, amelyek nem kerülnek milliókba, de amelyek nélkül terjeszkedni, fejlődni nem lehet.

Varjassy Árpád a depopulációtól fél. Azt hittük hetvenezer lakosa van Aradnak és kiderült, hogy csak ötvennyolc. Örömmel fogad minden parcellázást, mert ez olcsó építkezést jelent és a megélhetést megkönnyíti. Ha nem akarjuk, hogy a környék elszívja a város lakosságát, nem szabad utját állni a parcellázási akciónak.

Nesnera Aladár nem hive a külső részek dédelgetésének. Arad egyes városrészeiben Pernyáiban, Ségában egész utcák üresek. Vegyen a város itt telektömböket és parcellázza, ha segíteni akar a mizériákon, de annak nincs értelme, hogy a meglévő városrészeket elhanyagoljuk. Utalt az alföldi városok örökös bajaira, melyek abból keletkeztek, hogy az óriási kiterjedés megdrágítja a közigazgatást.

Steiner József is a szabályozási terv mielőbbi elkészítését sürgeti.

A közgyűlés 46 szóval, 26 ellenében elfogadta a tanács javaslatát és megadta az engedélyt a parcellázásra.

Azok az átkos Maroshidak, mennyi gondot és álmatlan éjszakát okoznak a tanácsnak és a polgárságnak. Deficit sarjadzik ki belőlük és a negyedszázados várakozásnak, reménykedésnek keserű a gyümölcse.

Azonban a deficitel, ha már meg van, meg is kell küzdeni. Ezt számtani művelettel eltüntetni nem lehet. Fizetni kell, de nincs miből. A tanács tanácstalanul áll ezzel a rémmel szemben és más megoldást nem talált, mint a melyet a főszámvevő végső elkeseredésében tárt eléje.

— Ha sem az állam nem veszi le rólunk ezt a nyűgöt, sem a szomszéd törvényhatóságok nem állanak be palinák és nem osztóznak velünk a deficitben — gondolta a főszámvevő — akkor csak a régi recept segít. Az „átutalás.” Ha tudniillik egyik célra szánt összeget elköltötték, akkor elvesznek egy más címen megállapított summát. A végén aztán úgy segítenek, hogy a deficitet át utalják a jövő évi költségvetés terhére.

A vashidakkal is így akart tenni a főszámvevő. Nem futja a hidak bevételeiből! Nem baj! Beolvasztjuk egyszerűen az utalapba. Az a hét kövér esztendő szerepét játssza, mely arra van kárhóztatva, hogy felfalja a hét soványt.

Ez ellen tiltakozott Müller Károly.

— Miért esaljuk meg magunkat — mondotta. — Fizetnünk kell, tehát állítsuk be a hiányt a köz költségvetésbe és fizessük pótdoból.

A mentőhorgonyt végre Reisinger Sándor vetette ki a háborgó tengerre.

— Nincs ok az aggodalomra — szólott jókedvűen és a jókedv átragadt a hallgatókra is.

— Deficit van a hidaknál? Ezért a mi fejünk ne fájjon. Mi közünk hozzá? Ez a kormány baja. Felterjesztést intézünk a kereskedelmi kormányhoz és ráítve a vele kötött szerződésünkre, egyszerűen bejelentjük, hogy háromszorosra emeljük a hidvámokat. Ha nem elég még többszörösre is. Ezt természetesen a miniszter nem fogja tűrni és nem marad más hátra, minthogy szerződésbeli kötelezettsége szerint fedezi a deficitet.

Megkönnyebbülten lélegzett fel a törvényhatóság, hallatára eme mentő eszmének. El is fogadta Reisinger ily irányú javaslatát. Jól tette, mert a pillanatnyi megnyugvás is ér valamit.

De a régi tapasztalatra gondolva nagy busan azt vagyunk bátrak hinni, hogy ez a rózsaszínű szerződés is ama szerződések sorába tartozik, melyek mindaddig igen jók míg nem a város javára kell magyarázni a pontjait. Mihelyt beáll ennek a szüksége, a város rendesen a vesztes fél. De addig még sok viz folyik le a Maroson és azért várjuk meg mit mond mind-ehhez a miniszter.

Igy elkergetve a hid deficit rémét a leg gondtalanabb hangulatban fogott a közgyűlés a mai tanácskozás legérdekesebb momentumává vált fejezetéhez.

A Maros Evezős-Egylet kérvényét ismertette a reá vonatkozó anteaktákkal egyetemben Lócs Rezső előadó. Elmondotta, hogy már decemberben odaigérte a törvényhatóság sporttelep céljaira az Erzsébet-hid vár felőli lejárója mellett elterülő három és fél holdnyi területet az egyesületnek azzal a feltétellel, hogy a katonai kincstárt kárpótolni tudja a város. Ez megtörtént, mert a Pokorny földesből átvesz a térparancsnokság öt holdat. A város most ezért 450 korona bért kap és ezt elvesztve, ezzel szubvencionálja az együletet.

A telep létesítéséhez hetvenezer koronára van szüksége az egyesületnek. Huszezer koronával rendelkezik, ötvenezer koronát kölcsön akar venni a város jóállása mellett. Ezt a garanciát kéri ma tárgyalandó beadványában.

A tanács javasolja a kérelem teljesítését ama feltétellel, hogy a létesítendő sporttelepen, a tennisz és korcsolya pályák használata ne legyen az együleti tagsághoz kötve, azaz mindenki szabadon használhassa, továbbá, hogy a telep összes ingatlanai zálogjogilag leköttesse-nek a törlesztés idejére a városnak, az egyület köteles minden évben számadásait betérjeszteni a tanácshoz.

Ezzel a javaslattal szemben foglalt állást Parecz Béla dr. egy rendkívül nagy tetszéssel fogadott és helyenkint zajos tapsokat kiváltó, tiszta demokratikus gondolkodástól áthatott, tárgyilagos beszédben, melynek elhangzása után a közgyűlés a tanács javaslatát egész terjedelmében mellőzve, megtagadta az egyesület kérelmének teljesítését.

— Abban a helyzetben vagyok — mondotta Parecz dr., — hogy hosszú ideig működő, majd pártoló tagja lévén az egyesületnek, felszólalásomat senki a kérelmező egyesület ellen irányuló animozitásnak nem minősítheti. Mikor tehát a tanács javaslatával szemben a kérelem megtagadását indítványozom, teszem ezt azért, mert mint ennek a törvényhatóságnak a tagja, mint aradi polgár azt nézem, vajjon az egyesület és a város érdekei azonosak-e, összeegyeztethetők-e? Senki ebben a teremben jobban nem értékeli a

sport jelentőségét, mint én és mégis azt kell mondanom, hogy tagadjuk meg a garancia vállalását. Harminc esztendőre engedi át a katonai kincstár a sport-telep céljaira a telket. Az egyesület mostani vezetőségében én teljes garanciát látok arra, hogy az ötvenezer korona törlesztődik. De harminc év hosszú idő és ki biztosítja a várost veszteség ellen arra az esetre, ha az egyesület megszűnik és feloszlik? Vajjon van-e ügyvéd kollégáim között egy is, aki nyugodt lélekkel azt tanácsolhatná, hogy a város ilyen körülmények között vállalja a felelősséget. (Élénk helyes.)

— A sport céljaira nem lehet tölem annyi áldozatot követelni — folytatta a szónok — amennyit én meg nem adnék. De nem a Maros-Evezős-Együletnek. (Helyeslés úgy van, igaz!)

— A regatta olyan sport, melyet csak a vagyonos ember tűz, ekszkluzív-sport. Sokat gondolkoztam a felett, vajjon az ilyen sport üzéséből a városnak vagy a közönség széles rétegének van-e haszna? Arra az eredményre jutottam, hogy nincs. A nagy tömeg nem vehet részt benne és ezért nem is tartom támogathatónak. (Igaz úgy van.)

— A Maros Evezős-Egyület azt az ekszkluzivitást mereven viszi keresztül és amellet a város közönségének nem nyújt semmit. Versenyeket nem rendez, csak a maga tagjainak szórakoztatásáról gondoskodik. Míg más egyesületek tíz és husz filléres belépti díjak mellett ezrekre menő tömeget nevelnek a sport-szeretetre, addig az Evezős-Egyület tisztán az ugynevezett hotvolé szórakoztatásáról gondoskodik. (Hosszantartó taps és helyeslés.)

— A jégpálya megteremtéséhez is szívesen hozzájárulok, ha az nagy tömegeknek áll rendelkezésére. De, hogy külön jégpályát teremtsünk, mely kizárólag csak egy ekszkluzív kör céljait szolgálja és ezt mi a város, a polgárság pénzén teremtsük meg, ehhez én nem járulok hozzá. Ezzel agyonütjük annak lehetőségét, hogy Aradon egy modern és a tömegek sport-szükségleteit szolgáló pálya valaha is léte-süljön.

— Mindezt mérlegelve és egyedül a város és a polgárság érdekeit szem előtt tartva, ajánlom indítványom elfogadását és a tanács javaslatának mellőzését. (Hosszantartó taps, éljenzés és helyeslés.)

A nagy tetszéssel fogadott beszéd elhangzása után Reisinger Ferenc dr., az Aradi Hűs Egyesület részére kért a tervezett sporttelepből egy holdat, majd Szathmáry János és Krenner Zoltán dr. a tanács javaslatának pártolására emeltek szót. Szathmáry tisztán sport-szemponthól bírálva a kérdést, arra a konkluzióra jut, hogy a kérelem teljesíthető, míg Krenner dr., tekintettel a vezetőségben helyet foglaló személyiségekre, azt fejtegeti, hogy ezek kellő garanciát nyújtanak arra, hogy a város érdekei megóvatnak.

A közgyűlés, Parecz dr. ama magyarázata után, hogy az ekszkluzivitásra vonatkozó szavai úgy értelmezendők, hogy egy ekszkluzív tendenciájú törekvés, ha az szubjektive mindenkinek joga is, de másoktól nem igényelhet

támogatást, harminchat szóval huszonhét ellen a tanács javaslatát elvetette.

A városnak két végzettszerű vállalattal van dolga esztendők óta majdnem minden közgyűlésén. A mi a városfejlesztés akadályául csak elgondolható, az majdnem mindig egy forrásból fakad: a vízmű áll utjában az olcsóbb víznek, az újtelep, a Ferenc József-város, a külvárosok gyors kiépülésének. Ezt tudva, érthető, ha a közgyűlés megunva az örökös tépelődést, végre emancipálta magát ama szuggesztíó alól, hogy míg a vízműper el nem dől, addig Aradon nem szabad vizet inni és ha a társaság akarja, akkor a lakosság el is epedhet, mert itt sem vezeték nem bővül, sem új víztelepet létesíteni nem szabad.

A pénzügyi bizottság is a régi babona hatása alatt állhatott, mikor azt javasolta, hogy a folyamatban lévő pert szüntesse be a közgyűlés illetve tegyen lépéseket egy méltányos egyezés megkötése iránt.

A tanács energikusan ellenezte ezt a javaslatot és a közgyűlés méltányolva az egyedül lehetséges álláspontot egyhangulag határozottá emelte a tanács határozati javaslatát.

Sőt ennél tovább is ment és a közönség bizonyára örömmel veszi tudomásul, hogy Vargassay Lajos polgármester javaslatára kimondotta a törvényhatósági bizottság, hogy tekintet nélkül a perre, hozzá lát a vízvezeték bővítéséhez. Megkérdezi a jogügyi bizottságot vajjon, melyek a feltételei annak, hogy a város közönsége ne legyen kitéve minden nyáron vízhiánynak?

Reizinger Sándor indítványára pedig megbizta a mérnöki hivatalt, hogy készítse el a Ferenc József városban létesítendő önálló vízmű terveit és költségvetését.

A másik örökös panaszforrás a gázgyár, mely a maga korlátlan urasága tudatában azt hitte, hogy neki csak akarnia kell valamit és a kívánsága teljesedik. Három esztendeje próbálkozik, kísérletezik már a szerződéseinek a budapesti törzstre történendő átruházásával. A közgyűlés, ismerve a multakat, mindannyiszor elutasította a kérelmet, mert nem is lenne értelme, hogy a megváltást amugy is keservessé tevő szerződést még jobban komplikálja és a helyzetet még nehezebbé tegye.

Ma ismét napirenden volt ez az ominózus ügy és a törvényhatóság, bizonyára abban a hiszemben, hogy az ő méltányossága hasonló viszonzásra talál megint, gavallér volt és kilátásba helyezte az átruházási engedélyt ahhoz a feltételhez kötve, hogy a részvénytársaság a szerződés megváltásra vonatkozó szakaszait precizirozza.

Nem akarunk jósolni, de a sokszor csalódott törvényhatóságnak módjában lesz tettét megbánni.

A tanítók és tanítónők lakbér rendezési kérvényét úgy intézte el a közgyűlés, hogy ez tizenegyezer korona többkiadást jelent a költségvetésben. Aradon kívül nem igen van város, ahol a tanerők olyan méltányos lakbérosztályo-

zúshoz jutottak volna, mint aminőt a törvényhatóság ma megállapított részükre.

Az aradi izraelita hitközségnek egyhangulag hatezer korona évi segélyt utalványoztak.

Tisza István gróf cikke.

— A chlopii hadparancs és a közönség kérdése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, június 14

A Magyar Figyelő legközelebbi számában érdekes cikke jelenik meg Tisza Istvánnak. „Oszták mű a hatvanhetedik kiegyezésről” címen terjedelmes cikkben foglalkozik Zöeger Iván dr.-nak a kiegyezésről irt munkájával. Elismeréssel emeli ki az oszták műnek a kiegyezéssel foglalkozó oszták tudósok munkájától elütő, erős tárgyilagosságra való törekvését, de egyuttal éles kritika alá veszi az oszták szerző közjogi tévedéseit. Főképp azt az elméletet cáfolja részletesen, amely az 1867. évi XII. törvényeket az Ausztria—Magyarország közt létrejött szerződésnek állítja.

A cikk érdekesen ismerteti A Körber—Tisza kormány közt történt konfliktust:

— Talán nem lesz érdektelen — írja Tisza István — kissé felfrissíteni emlékeztünkben az 1903 iki közjogi bonyodalmak történetét. A Széll-féle létszámemelési javaslat felbresztette a közös hadsereg nemzeti irányban való reformját célzó törekvéseket. Lavinaszerűen nőtt az ország izgatottsága, melyet az időközben kinevezett Khuen-kormány azzal se tudott lecsillapítani, hogy változatlan új létszám megszavazását kérte az országgyűléstől. A kormánynak le kellett mondania. A mozgalom mind nagyobb hullámokat vetett, s tetőpontjára hágott az izgalom, amikor a chlopii hadparancsban mélyreható félreértésre és aggodalomra okot szolgáltató visszautasításra talált. A Khuen-kormány újbóli kinevezését kérte, hogy egy teljes felelőssége által fedett királyi nyilatkozatban oszlassa el az aggodalmakat s nyugtassa meg az ország közhangulatát. Alig jelent meg e nyilatkozat és kezdte éreztetni jótékony hatását, valóságos bomba gyanánt hatott az oszták miniszterelnöknek szeptember 23-án tartott beszéde, melyben döntő ingerenciát követelt a katonai kérdések oly vonatkozásaira is, melyek az 1867. XII. t. c. értelmében kizárólag a magyar országgyűlés és a király közt intézendők el.

Ezután eseteli a felháborodást, a mit a nyilatkozat okozott s amelynek a Khuen-kormány újból áldozatul esett s a szabadelvűpárt 9-es bizottsága sietett a pretencióval szemben kifejezésre juttatni az ország rendelkezési jogát. Ekként született meg a kilences bizottság programja, melyet részletesen ismertette rámutat Tisza, hogy az ő feladatául jutott a király hozzájárulását biztosítani a szabadelvű párt katonai programja számára. Rátér kormányzati működésére, majd a szerző közjogi tévedéseit korrigálja. — Érdekesen fejti ki, hogy Ausztria és Magyarország, mint egymástól független törvényhozás állapította meg magára nézve, hogy miket tekint közös ügyeknek.

500 ÉV ÓTA
GYÓGYITANAK
KÖSZVÉNYT,
CSÜZT STB.

TRENCSENTÉPLICZ

RADIUMOS 36-42 °C
KÉNES HÖVIZ ÉS
ISZAPFÜRDŐI.

EGÉSZ ÉVBEN NYITVA. MŰLLŐS ÚJ ÉPÍTKEZÉSEK. ÚJ NAGYSZÁLLÓ. ÚJ FÜRDŐK. FESTŐI
VIDÉK. NAGYSZERŰ OLCSÓ TAVASZI KÚRÁK. HÁZI KÚRÁKHOZ: ISZAPSZÉTKÜLDÉS. MŰVÉSI
KIÁLLÍTÁSON PROSPEKTUST KÜLD A FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

Ennélfogva közösnek csak azok az ügyek tekintendők, melyeknek közösségét mindkét állam törvényhozása elismeri. A közösség érvényesülhet mindkét állam területén. Ennek az igazságnak fenntartása létérdeke a magyar nemzetnek, mellözhetlen attribútuma a közjogi függetlenségnek, a melyhez feltétlenül ragaszkodni kell s ezt a kérdést jól felfogott érdekében Ausztriának nem tanácsos bolygatnia.

A szegedi választás.

— Gerliczy Ferenc báró Szeged képviselője. —

Távirati tudósítás.

Szeged, jun. 14.

Izgalmas választási harc mellett folyt le ma Szegeden a képviselőválasztás, amelynek eredménye az lett, hogy Gerliczy Ferenc bárót 301 szótöbbséggel Eötvös Károlyval szemben Szeged mandátumához jutott. A harc heveségére jellemző, hogy míg a Tallián-Bánffy mérkőzésénél, amely a legizgalmasabb választása volt eddig Szegednek, csak 1700 választó szavazott le, addig ma 2200 polgár járult az urna elé.

A választási harc részletes lefolyásáról a következőkben számolunk be:

Az idő boros s minduntalan permetező eső indul meg. Az időjárás a választók kedvére is hat és mind a két párt hívei csendesen, nyugodtan viselkednek. A Gerliczy-pártiak mind a három kerületből lobogókkal indultak el és az Európa-szálló körül csoportosultak, ahol pártirodát rendeztek be. Ekkor már itt voltak a párt vezetői, továbbá a Budapestről Szegedre érkezett országgyűlési képviselők.

Az Eötvös párt a Tisza-szálló előtt vonult be. Mind a két párt oly csendesen és békésen viselkedett, mintha körmeneten vett volna részt. Nagyon meglátszott mindenkin az éjszakai kínos eset hatása. A városháza előtt lévő térséget deszkával kerítették el és a térségen belül az egyik oldalon az Eötvös párt, a másikon a Gerliczy-párt foglalt állást. Gerliczy választóinak fuvózenekar, Eötvös híveinek cigányzene kar játszott.

Öt perccel háromgyed kilenc után megjelent a városháza erkélyén Ivánkovics Sándor választási elnök s arra kérte a közönséget, hogy csendben és nyugodtan viselkedjék s hogy polgári kötelességét szegedi polgárhoz illő komolysággal és méltósággal gyakorolja. Ezután megkezdődött a szavazás és sorshuzás által ugy döntöttek, hogy az Eötvös-párt kezd meg. Erre Eötvös emberei éljeneztek, a Gerliczy-pártiak pedig abcugoltak. Két szavazatszedő-bizottság előtt kezdtek meg a szavazást. A tanácsteremben Csonka Ferenc választási elnök előtt, a bizottsági teremben pedig Ivánkovics Sándor elnök előtt folyt a szavazás, amely a legnagyobb csendben történt.

A választók huszanként járultak az urnához. Délig egyenlők voltak a szavazatok. Ekkor mindegyik jelöltnek kétszáznyolcvan szavazata volt, azután Eötvös valamivel előbbre került, mert az első kerületiek túlnyomóan Eötvös-pártiak. Az ő pártja azt híreszteli, hogy Lukács László pénzügyminiszter Eötvöst támogatja, a másik párt pedig, hogy a kormány Gerliczyt ismerte el hivatalos jelöltnek. A Gerliczy-pártiak számtalan példányban terjesztenek egy budapesti táviratot, a mely szerint Eötvös Károly még mindig nem számolt el a Kossuth-pénzsekkel. A városháza udvarán a 46. gyalogezrednek egy szakasza fegyveres készenlétben van. Délig a közönség nyugodtan viselkedett, de attól félnek, hogy a helyzet mozgal-

masabb lesz délután. a mikor a diákok az iskolákból kikerülnek és még inkább este, a mikor a gyári munkások, a kik valamennyien Eötvös-pártiak, elhagyják a munkát. A főkapitány kijelentette, hogy a tegnapi éjszakai kínos események nem ismétlődhetnek meg, mert a kaszárnyában a huszárok készenlétben vannak s ezenkívül hatvan rendőr gondoskodik a rend fentartásáról.

Déli egy óra tájban Eötvösnek mintegy ötven szavazattöbbsége volt, de ekkor kezdett a második kerület szavazni s a Gerliczy-párt csekhamar utolérte az Eötvös-pártot. Kettőfél órakor már ez volt a szavazatok aránya:

Eötvös Károly	508
Gerliczy báró	487

Az Eötvös-párt mellett Haypál Benő budapesti református lelkész korteskedik, a Gerliczy-párt pedig főképpen a tisztviselők a katolikus választók szavazatára számít. A déli órákban a Gerliczy-párt külön kiadásban adta hírül, hogy Kray István táblai elnök, Nagy Aladár törvényszéki elnök, Tarnovszky Alajos volt pénzügyigazgató Gerliczy báróra szavazott. A városi tisztviselők nagy része szintén Gerliczy báróra szavazott, ellenben Rósa Izsó, a szegedi munkapárt elnöke Eötvös Károlyra adta szavazatát.

A déli órákban is ezernyi tömeg állott a városháza körül s a város minden részéből automobilon, bérkocsik és magánfogatok szállítják a választókat a szavazóhelyiség elé.

Délután két órától este hat óráig a szavazatok aránya alig változott: Pontban hat órakor Gerliczyék utolérték az ellenpártot. Ekkor így állottak a szavazatok:

Eötvös	830
Gerliczy	830

Az Eötvös-párt erejének legnagyobb részét kiadta, Gerliczyék azonban még bírták, sőt inentől kezdve már ők vezettek. Hét órakor volt:

Gerliczynek	918
Eötvösnek	886

szavazata. Eötvösök már nem tudták a turnusokat betartani, ellenben Gerliczyéknél ötvenével állottak még a szavazók. Itt ekkor már nagy volt az öröm és lelkesedés és a győzelmet biztosra vették.

Negyed nyolckor az első bizottságnál az elnök kitzúta a zárórát, mert a szavazók csak gyéren jelentkeztek. Nyolc órakor itt le is zárták a szavazást. Az első bizottságnál kapott:

Eötvös	396
Gerliczy	365

szavazatot. Eötvösnek itt 31 többsége volt. A második bizottságnál azonban ugyanezre le szavazott

Gerliczyre	694
Eötvösnek	560

választó. Tehát Gerliczy többsége 108 volt. Ekkor győzelmét már biztosra vették. Azontul a szavazás csak a második bizottság előtt folyt. Negyed tízkor volt

Gerliczynek	1151
Eötvösnek	969

szavazata. A Gerliczy-párt tüntetően ki akarta huzni a szavazást éjfélig. Az utcán tízezer főnyi tömeg leste a híreket izgatott hangulatban. A rendőrség attól tartott, hogy összeütközések lesznek, miért is a 46. gyalogezred egy zászlóalját készenlétbe helyezték.

Tíz óra után az elnök a második bizottságnál is kitzúta a zárórát tizenegyre. A Gerliczy-párt ez alatt az idő alatt több mint száz választót szavaztatott le. Tizenegy után pár perccel lezárták a szavazást és az elnök kihir-

dette az eredményt. E szerint leadtak összesen 2243 szavazatot.

Ebből kapott

Gerliczy Ferenc báró 1272
Eötvös Károly 971

szavazatot és így Gerliczyt 301 szótöbbséggel Szeged város képviselőjévé választották.

Az eredmény kihirdetése után Gerliczyt zajos óvációk mellett a városháza termébe hozták, ahol az elnök átadta neki a mandátumot. Gerliczy báró ezután a városháza erkélyéről beszédet mondott, melyet hangos üdvözléssel fogadtak és hangos éljenzés mellett kísérték az új képviselőt lakására.

Tagad a temesvári rablógyilkos.

— Felber a büntárs. —

Távirati tudósítás.

Temesvár, június 14.

A brutális kegyetlenséggel elkövetett temesvári rablógyilkosság ügyében ma újabb fordulat történt. A bűnügy ezen legújabb fázisa olyan adatokat szolgáltatott a bűnügyi hatóságok kezébe, amelyek szerint immár kétségtelen, hogy Balázs Istvánnak segítőtársa, vagy társai is voltak. Szenzációs fázisa a nyomozásnak az is, hogy a vadállatias rablógyilkos visszavonta beismerő vallomását és a legkonokabb módon tagadja, hogy ő követte volna el a vérfagyasztó gyilkosságot. Másik részlete a vizsgálatnak, hogy Balázst közvetlenül a gyilkosság elkövetése után együtt látták Felber Lajossal, akinek így feltétlenül tudnia kellett a véres tettről. Valószínű azonban, hogy együttesen követték el.

Részletes tudósításunk a szenzációs bűnügy legújabb fázisairól a következő:

A vádlott tagad.

Balázs Istvánt, miután a rendőrség előtt megtagadta a vallomástételt, visszavitték az ügyészség fogházának huszonháromas számú zárkájába, amely előtt állandóan egy szuronyos foglár áll őrt, akit két óránként felváltanak. A fogoly nyugodtan viselkedik. Többnyire a cella padlóján fekvő szalmazsákon ül, heverész vagy pedig csendesen járkal. Csak nagyon keveset eszik, — az ételhez alig nyúl.

Fehér Antal központi vizsgálóbíró tegnap délután három órakor felhozatta cellájából és este nyolc óráig hallgatta ki. Ma reggel már nyolc órakor ismét kihallgatta a vizsgálóbíró, de a kihallgatás teljesen eredménytelenül végződött. Balázs István az általános kérdésekre nyugodtan válaszolt, de amint a bűnügy részletei iránt kezdett a vizsgálóbíró érdeklődni, megtagadott minden felvilágosítást.

— Maga követte el a gyilkosságot?

— Nem. Az utolsó lehelletemig állítom, hogy nem én voltam a tettes.

— Hiszen a rendőrség előtt beismerete. Bántották talán?

— Nem. Nem bántott senki.

— Hát akkor miért ismerte be?

— Ráhagytam, mert tudtam, hogy a rendőrség és csendőrség előtti vallomásomat bármely percben visszavonhatom a vizsgálóbíró ur előtt.

— Miért nem vall most?

— Nem én vagyok a gyilkos. Nem ismerem be, csináljanak velem, amit akarnak.

— Hol szerezte a hegedűt az ékszerrel?

— A Löwinger-féle zálogház kapujában találtam. Szombaton délután véletlenül arra mentem. Ebből még nem következik, hogy én

követtem el a rablógyilkosságot. Ez legfeljebb jogtalan eltulajdonítás.

— Hol lett akkor véres a ruhája?

— Ez nem igaz. Nem volt véres.

— A fekete kékításkát maga vette?

— Igen. A hegedűtökkel elmentem a Skudier-parkba, ott kivettem belőle harminc koronát és az Amerikai Reklám Áruházban vettem a táskát hét koronáért.

— Hogy tudta akkor mégis elmondani a gyilkosság részleteit?

— A rendőrségen és a csendőrségen elém tartották. Én mindent ráhagytam.

Ilyen modorban, konok tagadással igyekezett Balázs István a vizsgálóbíró előtt a rablógyilkosság vádjá ellen. A büntetőtörvénykönyv berkeiben is járatosnak látszik, mert nem egyszer élt olyan szakkifejezésekkel, amelyek különben csak jogismerő emberek előtt ismeretesek. A rendőrségen ezalatt tovább folyt a nyomozás, amely hivatva van a megrögzött bűnös tagadásával bizonyítékokat szembeszögezni.

A bizonyítékok.

Mikes Gábor dr. rendőrkapitány ma több tanut hallgatott ki, akik közül különösen az egyiké rendkívül terhelő, nemcsak Balázs Istvánra, hanem Felber Lajosra is. Bebizonyult ténynek látszik, hogy Felber bűntársa Balázsnak. Balázs Anna, a gyilkos nővére ellen, aki Felberrel vadházasságban él, valószínűleg bűnpártolás és bűnpalástolás miatt fog megindulni az eljárás. Klein Gizellát, a Reklám Áruház társtulajdonosnőjét hallgatta ki elsőnek a rendőrség, akit előzetesen szembesítettek az ügyészség fogházában Balázs Istvánnal. Klein Gizella, aki még fiatal leány, a következőket mondotta:

— Szombaton délután félkettő között a Kossuth Lajos-utca tizenkilenc szám alatt levő üzletünkben megjelent egy magas, barna bajszú, sötét ruhába öltözött férfi és egy kis fekete kékításkát vett hét koronáért. A velem szembesített Balázs Istvánban nem ismerem fel azt az embert, aki a táskát vette, de ilyen kinézésű ember volt.

Ha jól emlékszem, egy tíz koronás bankjeggyel fizetett. Egyebet nem tudok.

Klein Béla, az áruház egyik tanonca volt a következő tanu, aki a következőket mondta jegyzőkönyvbe:

— Szombaton délután két óra előtt a Kossuth Lajos-utcában levő áruházba bejött egy magas, barna bajszú, barna ruhájú ember és egy bűnimitáció táskát vett hét koronáért. Én szolgáltam ki. Nem alkudott, hanem gyorsan fizetett és elietett. A velem szembesített Balázs Istvánban felismerem azt az embert, aki a kékításkát vette. Emlékszem, hogy hegedűtök nem volt kezében.

Hajek Vilmos, a Magyar Király-szálló szolgálja tette a legfontosabb vallomást. A következőket mondotta el igen nagy bőbeszédűséggel:

— Szombaton délután négy és öt óra között ép az udvaron foglalatostkodtam. Egyszerre csak megjelent Balázs István és Felber Lajos, akiket ismerek. Balázs kezében hegedűtök és egy kis fekete kékításkát volt. Ő nem beszélt velem, hanem egyenesen az illemhelyre ment. Felber ezalatt szóba állt velem és kérdezte tőlem, hogy hívják a szembenlevő malmot és körülbelül mennyit érnek ott naponként? Hogy Balázs és Felber mikor távoztak el, azt nem tudom.

Valószínűnek látszik, hogy Felber azért beszélgetett a szolgálival, hogy elterelje figyelmét Balázsról. Következtetni lehet arra is, hogy mialatt Balázs az Amerikai Reklám Áruházban a táskát vette, ezalatt Felber tartotta odakünn a hegedűtököt.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Zenevizsga és növendékhangverseny. Szalay Aranka kedvelt zongora- és énektanárnő június hó 15-én, csütörtökön (Urnapi) d. u. 4^{1/2} órakor növendékvizsgát, este pont 8 órakor növendékhangversenyt tart a „Fehér Kereszt” nagytermében, melyen a budapesti zenei világ egyik kimagasló nagytehetségű tagja Sággh József vizsgálja meg a növendékek tudását s buzdítja szorgalomra. Hangverseny után tánc következik. Jegyek 2, 1 K és 60 fill. előre válthatók Klein könyvkereskedésében.

* Prohászka — indexen. Ez a nagy meglepetést okozott hir napok óta foglalkoztatja a közönséget s érthető, hogy most mindenki a neves püspök könyveire kíváncsi. Weisz Leó könyvkereskedésében naponta tuatszámra kapkodják szét az érdekes műveket.

* A Heltai-kabaró utolsó előadása lesz csütörtökön, amikor az összes tagok bucsut mondanak az aradi közönségnek. A csütörtöki utolsó előadásán tartja jutalomjátékát Heltai Jenő, a Modern Színpad érdemes igazgatója, aki kitűnő társulatával annyi élvezetes estét szerzett a közönségnek.

* Ünnepi előadások az Apollóban. A katolikus világ egyik legnagyobb s legszebb ünnepén nagyszabású ünnepi előadásokat rendez az Apolló-színház. Már kora délután megkezdődik az ez alkalomra összeállított elsőrangú műsor bemutatása s mind az megdöbbentés nélkül késő estig tartanak az előadások, tehát a közönség nincsen időhöz kötve. Az ünnepi műsor kiemelkedő száma „Az elrabolt milliommónó” című szenzációs bűnügyi dráma, amelyet idegizgató cselekményénél s a szereplő színészek mesteri játékánál fogva a kinematográfia egyik legsikerültebb alkotásának lehet minden tulás nélkül nevezni. A slágerképen kívül számos kiváló drámai és komikus felvétel szerepel az ünnepi műsoron. Valamennyi kép megérdemli, hogy külön is foglalkozzunk vele, de a rendelkezésükre álló hely lehetetlenné teszi. Ezért csak azt állapíthatjuk meg, hogy a holnapi ünnepi műsor bátran kiállja a versenyt a legelsőrangúbb külföldi fővárosi moziszínház műsorával. Pénteken érdekesítő műsort mutat be az Apolló. 177

* A nagyváros hiénái. Áldozó csütörtökön mutatja be másodszer az Uránia színház Urbán Gad remek szociológiai drámáját A nagyváros hiénáit. A züllés útján óta nem volt ilyen elhatározó sikere egyetlen más modern drámának sem, mint Gad eme hatalmas színművének. Egy vidékről, a nagy városba került embert lelketlen gazsággal kifosztják az utcán felszedett kokott és ennek szeretője egy robusztus naplopó. Az áldozatot előbb végighurcolják a nagyváros összes mulató helyein, aztán mikor a mámoros ember a lány lakására érve, ott elalszik, megjelenik a kitartott fráter és nagy dulakodás után kirabolja áldozatát. A második felvonásban örületes automobil hajsza után sikerül a gonosztevőket elfogni és szomorú lecke után megkapja a jó vidéki a pénzét. Mint már megirtuk, a nagyszerű darabban Asta Mielsen fenomenális alakítása külön tanulmány és szenzációs erővel hat a nézőre. A mesteri rendezésű darabot csütörtökön és pénteken mutatja még be az Uránia színház. 175

MULATSÁGOK.

(=) Táncmultság a Bohus-szobor javára. A „Bohusné-Szögyény Antonia szobor-bizottság” június 17-én a „Mátyás Király” szálló nagytermében a szoboralap javára színelőnytel és tombolával kapcsolatos táncmultságot rendez. Belépti-díj: személy-jegy 2 kor., család-jegy 4 kor. Kezdeté fél 9 órakor.

A hangverseny műsora a következő: 1. Gaál J.: Magyar népdalok. Eicher Ottó vezetésével éneklő a Világosi Dalosok Egyesülete. 2. Haydn:

Szimfóniák. Négykezes. Előadják: Krausz Ilonka és Krasászky Péter. 3. Zerkovitz B.: Régen volt. Késri Krausz Ilona. 4. Vieuxtemps: Ballada és Polonaise. Hegedűn előadja Szántó Manó, I. oszt. tan. növendék, zongorán kíséri Krasászky Péter. 5. Drámai költemény. Szavalja Mangu Árpád. 6. Magyar népdalok. Krasászky Péter zongora-kíséretével éneklő: Deák Sándor. 7. Hoppe Rezső: Földiekkel játszó... Eicher Ottó vezetésével előadja a Világosi Dalosok Egyesülete.

Az osztrák választások.

A pártok számarányai.

Távirati tudósítás.

Bécs, május 14.

Ámbár minden kerületből még nem ismeretes a választás eredménye, az új osztrák parlament képe körülbelül már a mostani számarányokból megállapítható. A német liberálisok a tegnapi választáson 49 kerületet hódítottak meg, míg 1907-ben az első választásán napon csak 28 mandátumot nyertek el. A 49 mandátum közül 9 új hódítás, a keresztény szociálistáktól 1 és a szociáldemokratáktól 8 mandátumot hódítottak el. Ezzel szemben elvesztették Würdenthalt Sziléziában és Cernovizot Bukovinában, a hol a szociáldemokrata jelölteket választották meg.

A keresztény szociálisták ellen a német szabadelvűek egyetlen mandátumot sem vesztek el. A német szabadelvűeknek 23 kerületben van kilátásuk, hogy a keresztény szociálisták ellen a pótválasztásban győzni fognak, 41 kerületben pedig pótválasztás lesz német liberálisok és szociáldemokraták között.

A keresztény szociálisták az első választási napon 67 mandátumot nyertek, ezek két bécsi mandátum kivételével mind vidéki kerületek. Ez a párt is nagyon sok pótválasztásba kerül, így Bécsben 22 kerületben és pedig kilencben német liberálisokkal és tizenháromban szociáldemokratákkal, továbbá 3 alsóausztriai városban, egy alsó-ausztriai, vidéki kerületben, ezentúli 3 felső-ausztriai, 3 stájerországi, 2 karintiai, 2 tiroli, 1 vorarlbergi, 1 csehországi, 2 morvaországi, 1 sziléziái, 1 bukovinai, összesen tehát 42 kerületben és pedig 18 kerületben szociáldemokraták ellen, 23 kerületben német liberálisok ellen és 1 kerületben zsidó jelölt ellen. A keresztény-szociálistáknak kevés kilátásuk van arra, hogy a pótválasztásokon birtokállományukat gyarapítsák.

A szociálisták a tegnapi fő választónapot nem zárták be oly kedvesen, mint 1907-ben. A szociáldemokraták tegnap 8 kerületet vesztek el a német liberálisok ellen és csak 1 kerületet tudtak meghódítani. Érdekes dolog az is, hogy számos kerületben, a melyben ezalatt négy esztendővel már az első választónapon győztek, pótválasztásba kerülnek. A szociáldemokraták 44 mandátumot nyertek el.

A szociáldemokraták 58 helyen kerülnek pótválasztásba, és pedig 40 kerületben német szabadelvűek ellen és 18 kerületben keresztény-szociálisták ellen. A szociáldemokratáknak sok kilátásuk van arra, hogy a pótválasztáson némely kerületet meg fognak hódítani.

Az ifjú csehek 11 mandátum, 5 pótválasztás; cseh nemzeti szociálisták 8 mandátum, 3 pótválasztás, cseh agráriusok 7 mandátum, 35 pótválasztás. Galiciában a kerületek legnagyobb részében még nem történt meg a választás.

Bécsből jelentik: Bienert báró miniszterelnök ma magához kérette a német pártok és a keresztényszociálisták vezetőit, hogy megállapodjanak a pártok jövőbeli magatartásáról. Hosszu tanácskozás után kompromisszumot kötöttek, amely szerint a németek és a keresztényszociálisták a pótválasztásokon együttesen, egyesült erővel fognak küzdeni a szociáldemokraták ellen. A bécsi szabadelvűek azonban aligha fognak ebbe a megállapodásba bele-menni, mert nekik már előzetes megállapodásuk arra nézve, hogy a pótválasztáson a szociáldemokratákkal együttesen kiméletlen harcot fognak vívni a keresztényszociálisták ellen.

A féltékenység drámája.

— Merénylő férj. —

Távirati tudósítás.

Budapest, június 14.

Az asszony kacérsága és a férj féltékenysége ma délben megrendítő dráma okozójává lett egy fővárosi magánhivatalnok családjában. A férj Ernszt Dezső, a Hungária mézszipar részvénytársaság tisztviselője, déli tizenkét óra után rálőtt a nála albérlésben lakó Fuchs Izsó dr. ügyvédre, s lövöldözés közben megsebesítette a feleségét. A véres jelenetnek tanuja volt tizenhárom éves Géza fia.

Alig néhány pillanat alatt zajlott le a véres jelenet, de előzményei visszanyulnak hosszú időre. A férj Ernszt Dezső rohonci születésű, negyvennyolc éves ember. Tizennégy évvel ezelőtt vette el a feleségét, Klein Rózát, aki most harminchárom éves. Házasságuk, bár nem épen anyagi érdek hozta össze őket, nem volt boldog. A kacér természetű szép asszony szerette, ha udvaroltak neki s állandóan inkább a férfiak társaságában érezte jól magát. Sok baj volt e miatt s a férj egyizben már évekként ezelőtt el is vált a feleségétől, de körülbelül egy hónap múlva sok kérésre visszavette.

Azelőtt vidéken laktak s csak néhány évvel ezelőtt jöttek föl a fővárosba. Az asszony, mint maga a férj mondja, nem volt házias. Szeretett eljárogatni mulatóhelyekre, csak társaságban érezte jól magát. A háztartással nem igen vesződt s üres óráit regényolvasással töltötte el. Így azután férjének a hivatalán kívül más mellékfoglalkozást is kellett vállalnia s nem ritkán éjjelig dolgozott odahaza.

A borus házasság így folyt éveken át s az egyetlen boldogság már csak a gyerek volt, a kis Géza, akit nagyon szerettek mind a ketten.

Körülbelül két esztendővel ezelőtt, amikor még Ernszték az Erzsébet-köruton laktak, a férj megismerkedett Fuchs Izsó dr. nyitrai születésű fővárosi ügyvéddel. Annyira összebarátkoztak, hogy a fővárosi drága lakásviszonyokat tárgyalva elhatározták, hogy egy olyan nagy lakást bérelnek, ahol az ügyvédnek lehessen szállása és irodája s meglakhassanak Ernszték is.

A Nagymező-utcai 21. számú házában a harmadik emeleten együtt találták és bérelték ki a tizenkettedik számú lakást, amelynek öt szobája van. Két éve lesz, hogy beköltöztek. Az ügyvéd az előszobától jobbra eső egy udvari és két utcai szobát foglalta le, a többi: az udvari ebédlő, egy utcai szoba és a mellékhelyiségek a családnak maradtak meg.

A házi perpatvar ettől kezdve még gyakoribbá lett. Ernszt féltékeny volt a nálánál jóval fiatalabb Fuchs Izsó dr.-ra, annál is inkább, mert mindenféle pletyka is eljutott hozzá. Beszéltek, hogy az asszony sétálni járt az ügyvéddel, este is távol voltak hazulról, sokszor otthon is együtt vannak, ha a férjét elszólítja a munka. Ernszt figyelni kezdett s több ízben, amikor váratlanul tért haza, olyan jeleneteknek volt tanuja, hogy végre is a múlt évi októberben energikus hangon kitiltotta lakásából az ügyvédet.

A pletykának ezzel nem lett vége és sajnos, sok minden igaznak látszott. Az asszony nem fogadta meg férje tilalmát, hogy ne érintkezék az ügyvéddel. Az átjárt hozzá, s meg az irodába. Az egész ház tudott erről.

A férjet nagyon bántotta a dolog. Több-ször rajtakapta az ügyvédet, hogy az ő lakásában időzik s ilyenkor megint csak kiutasította, az asszonyt pedig összeszidta és megfe-

nyegette, hogy elkergeti. Az utolsó időben különben is nagyon elhidegültek egymástól. Az asszony esténként mindig bevonult fiával aludni az utcai szobába, a férfi pedig az udvari ebédlőben töltötte az éjszakát.

Az utolsó napokban újabb híreket hallva, már teljesen elveszítette a türelmét Ernszt Dezső. A minap keservesen panaszkodott egy rokonának, a ki elmondta neki, hogy a feleségét látta karöltve sétálni az ügyvéddel. Ernszt sirva fakadt.

— Meglátod, nem jó vége lesz ennek, mondotta.

Hazatérve, szemrehányásokat tett a feleségének, a ki tagadott mindent s a lakásdologban úgy nyilatkozott az ügyvédre célozva:

— Az az ember sokkal büszkébb annál, semhogy ide bejöjjön, a honnan kiutasították!

Az asszony különben egy gramofonlemezgyárba járt énekelni s ilyenkor is gyakran el-
kísérte az ügyvéd. A férj feldult lélekkel járkált napok óta, a minap szemgyuladást kapott a sok munkától s ma reggel azt mondta a feleségének, hogy hivatal után az orvoshoz megy és csak két óra után jön haza. E helyett azonban otthon volt már déli tizenkét óra után. Ő rendszerint a folyosón a konyhaajtón keresztül járt be. Benyitva, az udvari ebédlőn keresztül menve, együtt ott találta az ügyvédet, az előszobából nyíló udvari szobában pedig az asszony állott. Ezattal rászólt az ügyvédre:

— Ugy-e gazember, nem tartottad meg a szavadat, itt vagy.

Az asszony odarohant s mentegőzni próbált, hogy ő csak telefonozni akart az irodából. A férj nem hallgatott rá, hanem előrántotta Browning-revolverét, ötször vagy hatszor egymásután rálőtt az ügyvédre. A felesége állítólag védelmére kelt az ügyvédnek s e közben ő is megsebesült a karján, míg az ügyvédet a halántékán érte egy golyó s vérző sebbel rokkant össze.

A dráma e jelenetének csupán a kis fiu volt tanuja. Ernszt, miután kilövéldözte pisztolyát, a hogy volt, véres kézzel, a kisfiát magával vive, elsietett. A gyereket elküldötte egy rokonához, ő pedig a főkapitányságra sietett. Ott a Zrinyi-utcai kapunál álló rendőrt kérdezte:

— Hol lehet itt jelentkezni?

— Miért?

— Agyonlöttem egy embert.

A rendőr Tóth János kapitányhoz utasította Ernszt Dezsőt, aki aztán kihallgatása alkalmával mindent elmondott.

Mikor e sorokat írjuk, még tart a kihallgatása, mert a boldogtalan ember, aki csodálatosan megőrizte nyugalma, szerencsétlen végű házasságának egész történetét s a mai dráma minden előzményét egész részletesen bediktálja a jegyzőkönyvbe. A rendőrségen tudatták vele, hogy egyelőre letartóztatják.

A Nagymező-utcai lakásból, amint a férj távozott, lerohant a házmesterhez Ernsztné és kérte, hogy hívják a mentőket, mert a férje agyonlötötte az ügyvédet. Neki a karja vérzett, de sebe csak jelentéktelen.

Az egész ház népe fölriadt a lövöldözésre s amikor értesültek róla, hogy mi történt, sokan mondták:

— Tudtuk, hogy ez lesz a vége.

A mentők az ügyvédet és az asszonyt bevitték a Herczel-féle szanatóriumba. Az ügyvéd sebe sem súlyos.

HIREK.

Prohászka és a pápai Kuria.

— A konfliktus elsimitása. —

Távirati tudósítás.

Budapest jun. 14.

A nagy felzudulás, amely Prohászka Ottokár püspök indexrejtését követte, megdöbbentette a Vatikánt. A hercegprimási udvarból Rómába távirati jelentés ment, amely hangoztatta, hogy az index kongregáció döntése a legszerencsétlenebb időben történt, és ha Prohászka meg nem hajol az egyház akarata előtt, az izgalom könnyen politikai térre is áttérülhetik a közvélemény nyomása alatt és ez egy viharzó kulturharc kezdetét jelentené. Elhatározták ezért a Vatikánban, hogy a kínos ügyet nem engedik kiélesedni, hanem elsimitják és a legmesszebbmenő koncessziókat adják meg Prohászkanak, hogy a pápai akarat előtt való megalázkodását megkönnyítsék. Így valószínűleg nagyhirtelen elalszik a kínos skandalum, amint a Vatikán óhajtja, amely tisztán látja most már a helyzetet és Magyarországot a klerikális és liberális mérkőzések miatt darázs-fészeknek tartja, amelyet nem tanácsos megbolygatni.

A tárgyalások Prohászka Ottokár püspök és a Vatikán között már a napokban megkezdődnek a hercegprimási udvar közvetítésével. A székesfehérvári püspök Budapestre érkezik, hogy közvetlenül informálódjék Róma akaratáról. A tárgyalások azzal kezdődnek, hogy Prohászkatól a vele közlendő inkriminált dolgokra nézve magyarázatot kérnek. A püspök valószínűleg megkorrigálja a fordításokban levő hibákat és megmagyarázza, hogyan kell érteni az ő színes, költői, a dogmatikai formákból kitorzó stílusában megfogalmazott kijelentéseit.

Ez valószínűleg sikerülni fog Prohászka Ottokárnak és ha még marad néhány állítás, amelyet Rómában el nem fogadnak, azokra nézve a püspök feltétlenül engedni fog Róma akaratának és megkorrigálja a kifogásolt tételeket.

Ilyen módon könnyen, szép csendben létrejön a kölcsönös megegyezés, amely után Prohászka megkapja indexre vett műveire a pápai approbációt. Hogy az ügy szép simán nagy titokban elintéződjék és a botrány hullámai hamarosan elüljenek. Magyarországon a pápai dekrétumot hivatalosan nem veszik tudomásul, nem publikálják és a püspöki körlevelekbe sem veszik fel.

A hercegprimási udvarból utasítás ment valamennyi magyar püspökhöz, hogy az Acta Sedis Apostolice hivatalos lapnak Prohászka indexre vételéről való közlését ne adják ki a püspöki körlevelekben.

— Az Aradi Közlöny legközelebbi száma a közbeeső ünnep miatt szombaton reggel jelenik meg.

— Az időjárás. (Az országos meteorológiai intézet hivatalos jelentése.) Egyelőre még esős, de később változékony, szeles és hűvös idő. — Sürgönyprognózis: Eső, később változékony, szeles, hűvös. Déli hőmérséklet 17-8 C. fok volt.

— Károly Ferenc József eljegyzése. Egy római lap tegnap azt jelentette, hogy Károly Ferenc József főherceg nőül veszi Zita bourbon-pármái hercegnőt. Ezt a hírt megerősítették, de a Neue Freie Presse ma reggeli száma — mint Bécsből jelentik — most megerősíti és azt írja, hogy az eljegyzés tegnap megtörtént a toskánai Pianore kastélyban. Az eljegyzés a pianorei kastélyban a legszükebb családi körben történt meg. Az eljegyzésről táviratilag értesítették a jelenleg a lainsi Hermes-villában tartózkodó királyt, aki szívélyes táviratban gra-

tulált az új frigyhez. Az esküvő őszel lesz, még pedig vagy Bécsben, vagy a pármái hercegi család schwarzenau (Alsó-Ausztria) kastélyában. Mária Jozefa és Károly Ferenc József néhány napig még a hercegi család vendégeiként Pianoriban maradnak.

— **Minisztertanács.** Mint félhivatalosan jelentik, a kabinet tagjai holnap, csütörtökön délután öt órakor Héderváry Károly gróf miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsot fognak tartani.

— **Urnappja.** A legfölségesebb oltári szentség ünnepére virradunk fel holnap. Délelőtt 9 órakor ünnepélyes nagymise lesz a minoriták templomában, melyet Lakatos Ottó dr. a minorita rend főnöke fog fényes segédlettel celebrálni. Az ünnepélyes nagymise után fényes körmenet lesz a legfölségesebb Oltári szentséggel. A körmenet az idén is a legnagyobb pompával, harang, ének s zeneszóval fog végbemeni, amelyen részt vesz a hívek aprajagya. A házak ablakait kivilágítják s a menet utját virágokkal, friss lombokkal hintik tele. A világ négy tája felé egy-egy oltárt emelnek, amelyeknél a négy evangélium kezdetéből egy-egy részt fog elénekelni a readfőnök. Végül a menet visszatér a templomba, ahol ünnepélyes Te Deum lesz.

— **A Weitzer hagyaték alapítólevele.** A tanács a törvényhatóságnak ma tartott közgyűlésén azzal a javaslattal terjesztette be a Weitzer hagyaték újabb alapító levelét, hogy azt az *Aradi Közlekedés*ben közölt szövegezésében hagyja jóvá. Faragó Rezső ezzel szemben azt kívánta, hogy az ipart folytató kisiparosok, továbbá termelő ipari szövetkezetek, valamint kereskedelmi tanfolyamok részére is jelöljön ki az alapító levél szubvenciót és ezért azt adja vissza a közgyűlés a tanácsnak módosítás céljából. Varjassy Lajos dr. ellenezte Faragó indítványát, mert az általa megjelölt célokat az örökhatály végrendelete kihagyja ama intézkedések sorából, melyekkel takszative felsorolja a támogatandó intézményeket. A közgyűlés a tanács javaslatát fogadta el.

— **Halálozás.** Lukács Gyula aradi háztulajdonos ma éjjel 12 órakor meghalt. Az elhunytat Varjassy Lajos dr. az aradi kereskedelmi és iparkamara titkára apósát gyászolja.

— **Urban Iván-utca.** Nagy és általános lelkesedéssel mondotta ki ma a törvényhatósági közgyűlés, hogy *Urban Iván* főispán hervadtulán érdemeinek csekély elismerésül az ő nevével nevezi el a város egyik legnagyobb és legforgalmasabb utcáját a *Fejsze utcat*. A névváltoztatás végrehajtásával a tanácsot bízta meg a közgyűlés.

— **Ünnepelt jegyző.** *Suhajda Béla* somoskeszi lemondott jegyző tiszteletére, aki úgy a községben — mint az egész vidéken nagy népszerűségnek örvend — 50 éves jegyzői működésének alkalmából tisztelői a csermői kaszinóban társas összejövetelt rendeztek, mely alkalommal úgy helyből és a közel vidékről, mint a megye egész területéről és Aradról is nagy számban jelentek meg az ünnepelt tisztelői. Az ünnepély folyamán *Borsos Géza* főszolgabíró, a megyei jegyzői kar nevében: *Povázsai Soma* jegyzői egyetemi elnök, a járási jegyzői kar nevében *Koczó Károly* garbai jegyző, azonkívül *Popovics Döme*, *Holländer Sámuel*, *Bognár Károly* stb. köszöntötték fel az ünnepeltet, ki meghatottan mondott köszönetet. Az ünnepeltet jubileuma alkalmából a járásbeli kartársak szép emléktárggyal lepték meg, szeretetre méltó nevének pedig gyönyörű virágcsokrot nyújtottak át. Az ünnepelt nagy népszerűségét bizonyítja, hogy a somoskeszi-i gör. kel. román hitközség nevében *Bulk Simon* g. kel. lelké z

értékes, szép ajándékot nyújtott át halás megemlékezésül az ünnepeltnek, a templom és iskola érdekében kifejtett tevékenységeért. Azonkívül számtalan sürgöny és levélbeli üdvözlésben részesült a jubiláns. A banketten mintegy százán vettek részt s asztalbontás után a fiatalság reggelig táncolt.

— **Aradváros védekezése a kolera ellen.** Megnyugvással veheti a közönség tudomásul, hogy Aradváros hatósága a maga részéről kellő komolysággal törekszik a kolera behurcolásának meggátolására. *Tisch Mór* dr. főorvos a közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén tett kijelentéséhez híven napról-napra végrehajtja egy részét annak a nagyszabású programnak, amelyet a veszedelem behurcolásának lehetlenné tételére és esetleges elfojtására kidolgozott. *Gréc Nándor* főkapitány társaságában napok óta a külvárosokat járja be és ahol köztisztasági vagy közegészségi szempontból hiányt vesz észre, azonnal intézkedik, javítat. Ma az összes vendéglők, szállodák és közéleti helyek szemléje volt soron és a főorvos mindenütt rendet és szigorú tisztaságot talált.

— **A Hertschka ösztöndíj odaítélése.** Aradváros törvényhatósági bizottsága ma tartott közgyűlésén ma töltötte be a Hertschka ösztöndíj-alapítvány üresedésbe jött helyeit. Ösztöndíjat kapott özv. *Szilárd Miksáné Andor* fia, aki minden tantárgyból jeles előmenetelt mutatott fel, továbbá *Molnár Endre István* fia, akinek bizonyítványában tulnyomóan jeles osztályzata van.

— **Az aradi kenyérgyár.** Megirtuk, hogy *Adler Andor* nagykereskedő napi 100 méter-mázsa termelésre berendezett kenyérgyárat hoz üzembe szeptember hónap elején. A gyár részére ma *Adler Andor* és *Szántay Béla* megvették a Fa-utcában levő *Saeckl-féle* műmalmot. Ezzel az akvizícióval a vállalkozók biztosították egyúttal azt is, hogy az eladásra kerülő kenyér minősége elsőrendű lesz, mert az ilyen kisebbfajta műmalomok csak néhány számú lisztfajtát termelnek és nem osztódik el ezáltal a liszt ereje, mint ahogy az a nagy mennyiségű termelésre berendezett malmoknál történik. Ugy értesülünk, hogy a kenyérgyár nemcsak a legmodernebb berendezkedése által akar a város közéletében elsőrangu tényezővé válni, hanem különös súlyt helyezve az egészségügyi és tisztasági szempontokra is, olyan szakorokot szerződött, akik a kenyérgyártás terén hírnévvel bírnak. A gyár produktuma „*Sas kenyér*” címmel kerül forgalomba.

— **Halálos automobilbaleset.** *Nagyváradról* jelentik: *Jellinek Géza* városi főszámvevő új automobilján, melyet ő maga vezetett, kirándult. Utközben az automobil a levegőbe repült s nemrég husz méternyire esett le. *Jellinek* súlyos belső és külső sérüléseket szenvedett.

— **Babasszonyok bűnös manipulációi.** Az *eleki* csendőrségnek a minap besúgták, hogy *Ruch Teréz* okleveles községi bába tiltott operációt végzett egy bajba került cselédleányon. A csendőrség a basugás alapján azonnal nyomozást indított és vallatóra fogta úgy a születőnőt, valamint *Strichler Anna* cselédleányt. Eleinte mindketten konokul tagadtak, de később a folytonosan szaporodó bizonyítékok sulya alatt bevallották bűnüket. Sőt a tovább folytatott csendőri nyomozás azt is kiderítette, hogy *Strichler Anna* nem az egyetlen leány, akin a bába bűnös manipulációt végzett. Kiderült ugyanis, hogy *Ruch Teréz* tíz-husz korona honorárium fejében rendszeresen üzte a magzatelhajtást. De nemcsak *Ruch Teréz*, hanem a másik *eleki* bábaasszony *Ludvig Éva* is szívesen segített a hozzája forduló leányo-

kon. A csendőri nyomozás megállapította, hogy a két születőnő a múlt év decembere óta manipulált. A kihallgatások során kitűnt, hogy *Strichler Annán* kívül *Trösztner Franciska* és *Trösztner Teréz* cselédleányokon, továbbá *Bauer Franciska* jómódu magánzónon, de nem lehetetlen, hogy másokon is, aminek kikutatásán most fáradozik az *eleki* csendőrség. A négy leányt és a két bábaasszonyt a csendőrök letartóztatták és beszállították a *kijenői járásbíró*ság fogházába.

— **Gyermek a vonat alatt.** *Nagyváradról* jelentik: Tegnap délelőtt *Földi József* pósa pályán hat éves *János* nevű fia vonatostit akart játszani. Ki is ment, hogy a Pósa-Kötegyán között közlekedő vonat, mint látta az állomásokon, tisztelgással fogadja. A várakozást unva, leült a vasuti sinek közé s kavicsokkal kezdet játszani. Anyjára elmerült a kisgyermek a játékban, hogy észre sem vette, mikor a vonat teljes sebességgel közeledett feléje. Amikor már a vonatot már maga előtt látta, elmenekülésre már nem is gondolhatott, hanem hasrafeküdve, nyugodtan várta a következményeket. A vonat a gyerek fölött elhaladt anélkül, hogy egy kis horzsoláson és ijedségen kívül egyéb baja történt volna.

— **Agyongázott gyermek.** *Popovics Milicia* battonyai árvagyermek tegnap délután a kocsiuton játszott *Arra* hajította megrakott kocsiját *Oszlár Kálmán* gazdasági cseléd, aki a lassan haladó lovakra bízta kocsiját s magát, elaludt a kocsin. A lovak, a kocsit keresztül gázoltak az utca porában játszó *Popovics Milicán*. A megrakott ember gyorsan leugrott a kocsiról, felkapta a gyermeket, besietett vele a legközelebbi házba, hogy segítsenek rajta. Ámde minden igyekezett hiába valónak bizonyult. Az ártatlan csöppség még utközben a kocsis karjai között kiszorult. A kocsis derekán ment keresztül s összetörte csaknem minden bordáját és hátgerincét. A csendőrség *Oszlár* ellen megindította az eljárást, de megindította a gyermek gondatlan hozzátartozói ellen is.

KERESSÜK MINDENBEN A LEGJOBBAT!

Legyünk óvatosak az egészséges ivóvíz választásánál. Igyunk és kérjük **Szántói** természetes saminde lűt — vanyuvizet, mely gazdag, természetes szén-avtartalmánál és rendkívül szerencsés vegyi összetételénél fogva igen kellemes ízű, az egészségre nézve, ha znos, elsőrangú.

ASZTALI és GYÓGYVIZ.

Bornak: FÜSZER.
Betegnek: GYÓGYSZER. 2647
Egészségesnek: JVSZER.

Főraktár: AR. DON ÉLES ÁRMEN fűszerkereskedőnél.

— **Csóka Józsi, az aradiak kedvence.** Régen nem fordult meg Aradon olyan cigánybanda, amelyet oly nagy mértékben megszeretett volna a közönség, mint *Csóka Józsi* kitűnő primást és zenekarát. A „*Vadászkürt*”-sörccsarnok díszes kerthelyisége estéről-estére tömve van díszingvált közönséggel, a kik a késő éjjeli órákig nagy élvezettel hallgatják a kiváló zenekar játékát.

— **28-ik cs. k. jótékonycélu államorszájék.** Már f. hó 22-én tartják meg a 28-ik cs. k. katonai jótékonycélu államorszájék húzását Bécsben, melynek kedvező játéktervéről (21.185 pénznyeremény 620.000 K összegben) ezek között 200.00 koronás főnyeremény, amiről már, lapunkban említett tettün Sorsjegyek a 4 K. míg a készlet tart. dohánytözsékben, váltóüzletekben adó- és postahivatalokban kaphatók.

6877

— **Tulzsfolt raktár miatt női bőrtáskák tenniszverők, sportcikkék, utazó bőröndök utazó készletek, sátabatok s más cikkek mélyen leszállított árba lesznek eladva Hegedűs Gyula kefe, pipere, illatszerek és bőrdíszműru**

Maidt és Schredt

kereskedésében Arad, Andrassy-tér 15. Telefon 506. 228

— 60 kötet könyvet havi 1 K. 40 f.-ért és 180 hangjegyet havi 2 K. 40 f.-ért ad kölcsönbe Kerpel Izsó kölcsönző-intézete, Aradon. Ugyane a cégnél megjelent egy „Bélyeg-tartó vadomecum”, mely ügyvédeknek nélkülözhetlen. Ara K. 1.20. 2322

— Felhívjuk az olvasó közönség szives figyelmét a Csipke Áruháznak mai lapunkban közzétett érdekes hirdetésére. 2597

— Szabó-féle pármal ibolya szappan a legfinomabb mosdószappan azok közt, amiket eddig forgalomba hoztak. E szappan lágy habja az arcot üdíti, tisztítja, finomítja. Nők és férfiak egyaránt kedvelik, mert többet ér mint egy 2 koronás francia szappan. Egy drb. pármal ibolyaszappan 70 fillér, 8 drb. 2 kor. Kapható Aradon Voitek és Weisz, Hanzu Nesztor droguistáknál. E szappan egyedüli készítője Szabó Béla pipere-szappangyáros Miskolcon. 1108

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér, Voitek és Weisznál. 1450

Idegesek.

Az egyik ideges: No és mi van a vesével? A veséje is kuruttyol?

A másik ideges: Kuruttyol? Ez nem is kifejezés. Maga szerencsés fickó, ha a maga veséje csak kuruttyol. Az enyém nyert, bégot, nyávgog, ordítózik, üvölt, énekel. Néha egész fönt és úgy harsog, mint a klarinét, néha meg egész tompán durmog, mintha száz üstdobot vernének egymás mellett. Azt hiszem, hogy megőrülök.

Az egyik ideges: És mit használ ilyenkor?

A másik ideges: Kénsavat szagolok. A kénsav valami nagyszerű. De ha nincs kénsav, akkor a kecskeszőr se rossz. Néhányszor végig húzni a hasfalat kecskeszőrrel, mi közben egy aviatikus nevét mormolja. Én Legagaeux-ot szoktam. De ha maga az angolokat szereti az se rossz. De csak a géprepülők érnek valamit, a léghajósok nem. Egyszer Zeppelinre gondoltam, de úgy elkezdett rikoltozni a vesém, hogy alig tudtam magamhoz térni.

Az egyik ideges (bámulattal): Nagyszerű. Ezt a szert még sohase hallottam. Ki fogom próbálni. Maga persze régóta beteg?

A másik ideges (főlényel): Kilencvenkettő óta. Akkor kezdett táncolni először a lépem. Addig, amíg csak keringőt járt, mitse törődtem vele. De aztán jött a gyorsmazar meg a hopszpolka. Akkor hónapokig nem tudtam dolgozni. Olyan voltam mint a bolond. Maga még soha se tapasztalta hogy táncol a lépe?

Az egyik ideges (bizonytalanul): De igen. Néha. Emlékszem. Hanem én azt hittem, hogy a nyult egy ficánkol? Hát a lép. Persze, persze. Erre nem is gondoltam. Azért is nem javul. Maga mivel gyógyította?

A másik ideges. Sok mindent próbáltam, de végre is a savanyított banánt választottam. Ez feltétlenül célhoz vezet.

Az egyik ideges (csodálkozva): Savanyu banánt evett?

A másik ideges (jóakaratosan nevet): Gyerek. Dehogy ettem. A banánt nem eszi az ember, hanem odaköti a bütykéhez. Amikor érzi, hogy a lép táncolni akar, fogja magát lefekszik a díványra és a banánt fehér cérnával odaköti a bütykéhez. (Szigoruan): Van magának bütyke?

Az egyik ideges (főlényen). Nincsen. De majd be fogok szerezni egyet, ha azt gondolja, hogy szükséges.

A másik ideges: Feltétlenül. A bütyök kell. És most hova akar menni? Milyen fürdőre?

Az egyik ideges: Lemegyek délre. A tenger mellé. Gradó vagy Lussin...

A másik ideges (szigoruan): Ember, megőrült maga? A tenger mellé akar menni ezzel a bajjal. Magának hegyi levegő kell. A Tátra vagy a Schweiz. Hova gondol?

Az egyik ideges (főlényen): Tetszik tudni, a doktor tanácsolta. A dr. Bugyi.

A másik ideges (gunyosan): Ja, ha maga a dr. Bugyira hallgat. A dr. Bugyi annyit ért ehhez, mint Togo tengernagy vagy Janovszki, a sakk-mester. Egyáltalában, ha maga az idegbajával a doktorokhoz fordul, már el van veszve. A vakbelemet, azt ki tudják operálni, a hasamat is fel tudják vágni, de az idegességhez nem értenek. Ahhoz nem elég a diploma. Azt lélektani elemzéssel kell gyógyítani. Ha én a doktorokra hallgatam volna, már régen halott vagyok. Mig így olyan az egészségem, mint a makk. (Hirtelen elhallgat.)

Az egyik ideges: No mi az. Valami baja van?

A másik ideges: Semmi. Csak az egerek. Hetenként kétszer jön ez az érzés rám. Egerek vannak a gyomromban. De ez semmi. Hazamegyek, lefekszem az ágyba és két óráig gramofont hallgatok. Ugy eltűnnek, mint a pinty. Mindennek megvan a gyógyszere. Látja, én borzasztó ideges voltam azelőtt, most meg semmi bajom sincs. Csak az orvosokra ne halgasson az ember.

Örs.

Elutazás előtt óvja meg ruháit

Moly-kár ellen

az éveken át kipróbált és egyetlen biztos hatású

„RADICAL”

molyirtó porral, kapható — 30, — 50 és 1 koronás dobozokban
kizárólag

Hánzu Nestor

Vöröskereszt Drogeria
Arad, Weitzer-János-u. 2.

Évente sok pénzt takarít meg, ha Drogeria szükségleteit állandóan fenti cégnél szerzi be. — Gyógyárak, kötszerek, háztartási cikkek, illatszerek, valódi és saját gyártmányú kölni-vizek, finom szappanok, arc krémek, szájjavítók, fogpaszták. — Nagy választék fésűk, hajtűk és hajkefékben. 2301

angol uri divat és fehérnema különlegességek üzlete

Arad, Andrassy-tér 17.

(Reinhardt-ház.)

Ajánljuk dusan felszerelt áruháztárunkat, hol a legdivatosabb átmeneti könnyű angol felöltőket 40 koronától, valódi panama kalapok 11 koronától, eső gummi kabátok 30 koronától la. Fehér és sz. nes ingek 3.50 koronától stb. kapható nagy választékban. 2163

Szolid kiszolgálás! Városi és megyei telefon 765.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Uj ügyvéd Aradon. Az aradi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Messer Károly dr. ügyvédet, Arad székhelylyel, az ügyvédek lajstromába felvette.

§ A Zsilinszky bűnügy tanui. Békéscsabáról jelentik: A 19-én kezdődő esküdtszéki tárgyalás lefolyása valószínűleg 3—4 napot vesz igénybe, mert a törvényszék ugyancsak sok tanut idéz te a tárgyalásra. Eddig Békéscsabáról a törvényszék a következő tanukat idézte be: özv. Achim L. Andrásné, Achim Ilona Viczián Mihály, Viczián Mátyás, ifj. Kocziszky Mátyás, Staffel János, Wilim István, Peszkár Jenő, Zanter János, Wertheim Ignácné, Lipták L. Pálné, Hugyecz György, Osváth János dr., Hrabovszki Mazan János, Hrabovszki Császár András, Szabolcsné (Zsilinszky Endre házmesterének felesége), Dobraczeni Lajos dr., Szebenyei Ernő, Laurovits Ferenc, Reisz Miksa dr., ifj. Kocziszky Mihály, Pataj György, Achim László, Sailer László, Pengrácz István, Vass Vilmos dr., Dusbaba Vilmos, Székely Lajos dr., Riedl István dr., Linder Károly dr., Fehér Károly, Valach Erzsébet, Szeberényi Zs. Lajos, Bihari Sándor és Majan György. Valószínű, hogy a tárgyalás napjái, illetve a megelőző napig még egész sereg tanu megidéztetése várható. A szenzációs tárgyaláson a vádat dr. Liszy Viktor főügyész helyettes, a gyulai ügyészség vezetője fogja képviselni.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	257
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel- lékállomás)	— — —	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — —	151
Nyomda	— — —	151

SPORT.

+ Délmagyarországi atletikai viadal. Ma délután 3 órai kezdettel tartja az Aradi Atletikai Klub délkerületi viadalát a Török Gábor utcai sporttelepén. A program összeállítása oly szerencsés, hogy a kerület összes atletikai résztvehetnek. A junior és előversenyek az ifjabb generációt is starthoz szolítják, míg a bajnoksága legkiválóbbakat állítják Sorompóba. A nagyszámú nevezés minden futószámokban előmérkőzéseket tett szükségessé. A versenybírótság így alakult meg: Andrányi Károly br., Hámany László dr., Szakolczay Lajos, Keller Iván, Domsa Sándor dr., Szathmáry János és ifj. Vas Gusztáv. A versenyintézőség tagjai: versenyfelügyelő: ifj. Vas Gusztáv, titkár: Horváth László, indító: Korányi Barna dr., időmérők: Szathmáry Béla, Boros Károly, Domsa Sándor dr., térmérők: Bogván Károly, Gaál Zoltán, célbírók: Hoffmann János, Vass István dr., pályabírók: Mayer Richárd, ifj. Szathmáry István, orvos: Borsos Béla dr. főorvos. Belépti díjak: Tribün ülőhely 50 fillér, diákjegy 20 fillér.

NEUMANN M.

uri szabó, cs. és kir. udv. és kam. szállító.

Férfi-, fiu- és leányka ruhatelepe ARAD.

Külön osztály mérték szerinti megrendelésekre.

Szenzáció Aradon!

„Enyveshát” fénykép-vállalat

budapesti mintára **megnyílt!!**

Décsy Géza papirkereskedésében

Hunyady-palota.

12 darab fénykép vilanyfelvétellel csak 30 krajcár.

Minden kép harmadik nap kész.

Felvételek vasár- és ünnepnapokon is reggel 8 órától este 10 óráig.

+ Magyarország bajnokcsapata Aradon. Annak a nagyarányu programnak, melyet az A. A. K. maga elé tűzött, f. hó 18-án lesz legnagyobb attrakciója az angolverő Ferencvárosi Torna Klub mérkőzése az A. A. K. csapatával. A F. T. K. mérkőzés kiemelkedik a rendes matchok sorából, mert kitűnő legénységét úgy az old boysok, mint az egyesületek, mint az egyesület vezetősége kíséri Aradra, megpecsételni azt a barátságot, mely a F. T. K. és az A. A. K. között a legutóbbi időben keletkezett. Az A. A. K. ünneppé akarván avatni a F. T. K. lejövetelét, minden lehető elkövet, hogy a mérkőzés méltó keretek között tartassék meg. A F. T. K. a tavaszi szezonban 27 mérkőzésen utolsó matchig megtudta őrizni veretlenségét oly ellenfelekkel, mint az English Wandérus, Oldham Athletik, s csupán a Blackburn Rovers-től kapott ki szerencsétlen pályaviszonyok miatt. Magyarország bajnokságát immár 5-ször nyerte meg, ami pedig oly fölényre vall, mely klaszsisokkal emeli a többi magyar csapatok felé. Az A. A. K. a győzelem minden reménye nélkül megy ugyan a küzdelembe, de minden lehető el fog követni veresége csökkentésére, csapatában új erők fognak szerepelni, kiknek a csapatokba való beállítása felrészíti úgy a támadást, mint a védelem munkáját.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

M. V. Lippa. Engedélyezzük.

Női Felső Kereskedelmi Iskola Pozsonyban
A Pozsonyi Kereskedelmi és Iparkamarától fenntartott nyilvános, három évfolyamu
Érettségi vizsgálat. Állásközvetítés. Internátus.
Értesítőt kívánatra küld: az igazgatóság.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= Katonai szállítási feltételek. Az aradi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a katonai szállítási feltételek füzetei a kamarai irodában délelőtt 8 órától délután 2 óráig betekintheők.

= Tenyészállatdíjazások Aradmegyében. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület a vármegyei lótenyésztési bizottsággal karöltve, a földmívelésügyi miniszterium anyagi támogatása mellett folyó hó 11-én Erdőhegy községben tenyészló és szarvasmarha díjazást rendezett, mely alkalommal a lovaknál 600 korona, a szarvasmarháknál pedig 820 korona lett pénzdíjakban a vármegye kispasztorai között kiosztva. Az egyesületet ezen alkalommal Vázarhelyi József igazgató-elnök, Friebeisz Miklós és Kokas József alelnökök, Ipolyi Keller Iván

ügyvezető titkár és Kemény Szilárd titkár képviselték.

= A Minerva Általános Biztosító R.-T., amely az összes biztosítási ágazatokat műveli, aradi és megyei kerületi főigazgatóját a Kardos és Gammer aradi cégre ruházta.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, június 14.

Amerika 1/2-e! magasabb. Kínálat, vételkészség korlát, 10 cent mm. 10 fillérrel drágább.

Az árak 80 kilónként számítva:

	Déli sáv	3 órai sáv
--	----------	------------

Buza 1911. októberre	11.77-11.73	11.91-11.92
Buza 1911. áprilisi	12.12-12.13	12.4-12.25
Rozs 1911. októberre	9.35-9.38	9.46-9.47
Tengeri 1911. júliusra	7.11-6.12	7.14-7.17
Zab 1911. októberre	8.22-8.23	8.26-8.27

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

Június 14.

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₀	111.90
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₀	91.25
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	80.15
Magy. földt. herm. kötvény 4 ⁰ / ₀	91.75
Horvát-szlavon földt. herm. kötvény	94.—
Magyar nyerménysorsjegy kölcsön	218.—
Tiszasszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	151.—
Osztrák járadék papirban	92.45
Osztrák járadék ezüstbe	96.40
Osztrák járadék aranyban	116.50
Osztrák koronajárdék 4 ⁰ / ₀	92.25
1880. évi osztrák államsorsjegy	161.—
Osztrák-magyar bankrészvény	19.42
Magyar hitelbank-részvény	824.50
Osztrák hitelintézeti részvény	645.—
Osztr.-magy.-államvasúti részvény	751.10
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.—
Német birodalmi márka	117.47 ¹ / ₂
London vista	240.02 ¹ / ₂
Páris vista	94.85
20 márkás arany	23.49

A Temesvári Lloyd-Társulat

terméycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona ártékben.)

1911 Jun 14

Buza (szekváry-minőség):

75 kilogrammos	11.80-11.35
76	11.40-11.0
77	11.55-11.80
78	11.60-11.65

Buza (Temesvári keresk. ár):

75 kilogrammos	11.25-11.30
Rozs	8.15-8.20
Arpa	7.95-8.0
Zab	8.70-8.80
Tengeri	6.60-6.65

Felölös szerkesztő:

Bolgár Lajos.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrásy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma, csütörtök 1911. június 15-én:

1. A mászórud. Nevetető. — 2. A gyermek itélete. Megható életkép. — 3. Nauke eikéseti. Kacagató. — 4. Erdei madarak. Természetutáni felvétel — 5. Palit kutyák kergetik. Komikus. — 6. Az elrabolt milliomosó. Szenzációs amerikai bűnügyi dráma. — 7. Yokurka szerelmes. Kacagató.

Előadások délután 3 órától.

Utolsó előadás este 11 óráig.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zártaszk 1 kor. I-2 hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill.

URANIA

mozgófénykép színház.

(Bárd Simony-éon I. sz. Szabadság-tér mellett.)

Ma csütörtök 1911. június 15.

1. A vig kárpitos. Bohózat. — 2. A lenipar. Tanulságos. — 3. Az indiai életmentés. Dráma. — 4. A póruljárt tolvaj. Komikus. — 5. Pathé zsurnál. Aktualitások mozgófényképekben. — 6. A nagyváros híjánál. Szenzációs társadalmi dráma.

Előadások d. n. 2 órától kezdve este 11 óráig.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

Ruhatar. — Buffet.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

NYILTTÉR.*

Értesitem Arad város és vidéke hölgyközönségét, hogy még csak rövid ideig tartózkodok Aradon s a még raktáron levő nagyválasztékú

eredeti párisi trotteur női és leány kalapokat

melyek az utóbbi időben érkeztek, minden elfogadható áron kiárúsítom. 2284

Átalakításokat és javításokat elfogadok.

Szíves pártfogást kér

MAISON RITSCHER

Salacz-utca 1. sz.

SALAMANDER cipők elárúsítása.

Engelhardt-féle Kneip

SZANDAL-CZIPŐK

1216 már megérkeztek.

Óriási választék tennisz-czipőkben.

A n. é. közönséggel tisztelettel közlöm, hogy a világhírű „SALAMANDER” gyártmányu cipők aradi kizárólagos egyedárúsítását sikerült megszereznem. Forma, kiállítás és tartósság tekintetében a „SALAMANDER” cipők versenyen felül állanak, vételáruk pedig oly alacsony, hogy ma már mindenki kevés pénzért tartós és elegáns cipőt Egységárak: Hölgyek és urak részére 16 K. 50 f. viselhet. luxus kivétel 20 „ 50 .

WEINBERGER JÁNOS, ARAD

elsőrendű cipőáruház.

Tessék a kirakatot megtekinteni. Telefon 312. szám.

Mayer József Pályázati hirdetés

műszertgályos

Arad, Szent Pál-utca 2. szám.

A nagyérdemű közönség becses tudomására hozom, hogy műhelyemben készítek mindennemű esztergált asztalos kellekét, csipkeverő orsókát, kávéházi felszerelési cikkeket, u. m.: dákok, billiárdgolyók, dominó, sakk, ugyancsak ezek leesztergályozását, nemkülönben kugligolyó, babuk, diabolók, csapok és dugók. Kerti-észeket javítását jutányosan eszközölöm.

Mindennemű esz- és napernyők javítását felelősség mellett eszközölöm.
Allandóan raktáron billiárd dákok, Lignum Sanktum tekegolyók és kuglibabuk.

Tisztelettel

Mayer József,

2659

műszertgályos.

Pályázati hirdetés

Az aradvárosi felső kereskedelmi iskolában három új tanszék töltendő be: 1. francia—magyar (esetleg német) nyelvi, 2. keresk. és polit. számtan, 3. könyvvitel—keresk. lev.

Javadalmazása az első évben 1700 korona fizetés és 360 korona lakbér. A véglegesítés után a rendes tanár a szabályzatban megállapított illetményben részesül, s belép a nem állami tanárok országos nyugdíj-intézetébe. A pályázók kérvényüket a felügyelő bizottsághoz címezzék és legkésőbbben f. évi június 18. délig nyújtsák be az intézet igazgatóságához.

Arad, 1911. évi május hó 29.

Varjassy Lajos s. k.

polgármester, felügy. biz. elnök.

36073. szám. —1911
I/B-1.

Tölgy és egyéb kemény épületi és tűzifa értékesítése tővön.

A lugosi m. kir. erdőigazgatóság kerületében az alább részletezett s vevő által saját költségén kihasználandó, illetőleg kitermelendő és kiszállítandó faanyagok tővön az erdőben, zárt írásbeli versenytárgyaláson eladatnak.

Eladásra kerül:

I. A padurányi m. kir. erdőgondnokság ohaba-szerbászkai erdőrészében az I. vágássorozatban kijelölt 153 kat. holdnyi vágásterületen 1912—1916. években, vagyis 5 év alatt kihasználandó, mintegy 6421 m³-re becsült tölgy, cser, bükk és gyertyán épületi s műszerfára, továbbá mintegy 33667 ürm³-re vegyes hasáb, dorong és galy tűzifára becsült állomány.

Kikiáltási ár: 153571 korona.

Bánatpénz: 15400 korona.

II. A padurányi m. kir. erdőgondnokság dubesti erdőrészében a II. vágássorozatban kijelölt 398.5 kat. holdnyi vágásterületen 1912—1916. években szintén 5 év alatt kihasználandó s mintegy 15638 m³-re becsült tölgy, cser és gyertyán épületi fára, továbbá mintegy 77498 ürm³. vegyes hasáb, dorong és galy tűzifára becsült állomány.

Kikiáltási ár: 306343 korona.

Bánatpénz: 30600 korona.

III. A németgladnai m. kir. erdőgondnokság draxinyesti erdőrészében a II. vágássorozatban kijelölt 11.52 kat. holdnyi vágásterületen 1912. évben kihasználandó s mintegy 515 m³-re becsült tölgy, cser, gyertyán s bükk épületi fára s műszerfára s mintegy 2738 ürm³. vegyes hasáb, dorong és galyfára becsült állomány.

Kikiáltási ár: 13831 korona.

Bánatpénz: 1400 korona.

IV. A németgladnai m. kir. erdőgondnokság kisszurduki erdőrészében a III. vágássorozatban kijelölt 25.70 kat. holdnyi vágásterületen 1912. évben kihasználandó s mintegy 1914 m³-re becsült tölgy, cser, gyertyán és bükk épületi s műszerfára s mintegy 9781 ürm³. vegyes hasáb, dorong és galy tűzifára becsült állomány.

Kikiáltási ár: 53863 korona.

Bánatpénz: 5400 korona.

V. A németgladnai m. kir. erdőgondnokság furdiai erdőrészében a IV. vágássorozatban kijelölt 40.33 kat. holdnyi vágásterületen 1912. évben kihasználandó s mintegy 1768 m³-re becsült tölgy, cser, gyertyán és bükk épületi és műszerfára s mintegy 8304 ürm³. vegyes hasáb, dorong és galy fára becsült állomány.

Kikiáltási ár: 37300 korona.

Bánatpénz: 3700 korona.

VI. A lugosi m. kir. erdőgondnokság lugosi erdőrészében az „A” gazd. osztály I. vágássorozatában kijelölt 33.7 kat. holdnyi vágásterületen 1912. évben kihasználandó mintegy

2091.20 m³ tölgy, cser valamint gyertyán épületi és műszerfára, továbbá mintegy 8164 ürm³ vegyes hasáb, dorong és galy tűzifára becsült állomány.

Kikiáltási ár: 69293 korona.

Bánatpénz: 6900 korona.

VII. A lugosi m. kir. erdőgondnokság zsürestei erdőrészében a „B” gazd. osztály I. vágássorozatában kijelölt 58.6 kat. holdnyi vágásterületen 1912. évben kihasználandó mintegy 3719.21 m³ tölgy, cser, bükk, valamint gyertyán épületi és műszerfára, továbbá mintegy 12749 ürm³ vegyes hasáb, dorong és galy tűzifára becsült állomány.

Kikiáltási ár: 99080 korona.

Bánatpénz: 9900 korona.

VIII. A pancsovai m. kir. erdőgondnokság szendrőszigeti erdőrészében az I. vágássorozatban kijelölt 8.00 kat. holdnyi vágásterületen 1912. évben kihasználandó mintegy 773 ürm³ hasáb, dorong és galy tűzifára becsült tölgy, szil, fűz és nyárfa állomány.

Kikiáltási ár: 1268 korona.

Bánatpénz: 127 korona.

IX. A pancsovai m. kir. erdőgondnokság Dubovics szigeti erdőrészében a II. vágássorozatban kijelölt 32.75 kat. holdnyi vágásterületen az 1912. esetleg az 1913. évben vagyis egy, esetleg kettő év alatt kihasználandó mintegy 4388 ürm³ hasáb, dorong és galy tűzifára becsült tölgy, szil, fűz és nyásfa állomány.

Kikiáltási ár: 10740 korona.

Bánatpénz: 1074 korona.

X. A pancsovai m. kir. erdőgondnokság závojszka szigeti erdőrészében a III. vágássorozatban kijelölt 4.70 kat. holdnyi vágásterületen 1912. évben kihasználandó mintegy 921 ürm³ tölgy, szil, nyár és fűzfa vegyes hasáb, dorong és galy tűzifára becsült állomány.

Kikiáltási ár: 2474 korona.

Bánatpénz: 247 korona.

XI. A pancsovai m. kir. erdőgondnokság osztrovasziget éjszaki részében a IV. vágássorozat 10. sz. erdőrészletében kijelölt 69.10 kat. holdnyi vágásterületen 1912—1914. években vagyis 3 év alatt kihasználandó mintegy m³ tölgy épületi és műszerfára, továbbá mintegy 16267 349 ürm³ tölgy, szil, fűz és nyár vegyes hasáb, dorong és galy tűzifára becsült állomány.

Kikiáltási ár: 48374 korona.

Bánatpénz: 4840 korona.

XII. A pancsovai m. kir. erdőgondnokság Osztrova sziget éjszaki részében a IV. vágássorozat 17. számú erdőrészletében kijelölt 30.20 kat. holdnyi vágásterületen az 1912. esetleg az 1913. évben vagyis egy, esetleg kettő év alatt kihasználandó mintegy 6m³ tölgy és szil épület és műszerfára, továbbá mintegy 6217 ürm³ tölgy, szil, fűz és nyár vegyes hasáb, dorong és galy tűzifára becsült állomány.

Kikiáltási ár: 13966 korona.

Bánatpénz: 1400 korona.

XIII. A pancsovai m. kir. erdőgondnokság Osztrova sziget déli részében az V. vágássorozatban kijelölt 92.20 kat. holdnyi vágásterületen 1912—1915, vagyis 4 év alatt kihasználandó mintegy 8376 ürm³ hasáb, dorong és galy tűzifára becsült tölgy, szil, fűz és nyárfa állomány.

Kikiáltási ár: 14832 korona.

Bánatpénz: 1480 korona.

XIV. A pancsovai m. kir. erdőgondnokság Szrednó prudnyák szigeti erdőrészében a VI. vágássorozatban kijelölt 64.00 kat. holdnyi vágásterületen 1912—1914 években, vagyis 3 év alatt kihasználandó, mintegy 4967 ürm³ hasáb, dorong és galy tűzifára becsült tölgy, szil, fűz és nyárfa állomány.

Kikiáltási ár: 9337 korona.

Bánatpénz: 934 korona.

Az írásbeli ajánlatok minden vágásra külön-külön, de egy ajánlati úriapon teendők s legkésőbb 1911. évi július hó 4-én délutáni 5 óráig mutatandók be a lugosi erdőigazgatóságnál, a hol is azok 1911. évi július hó 5-én délelőtt 10 órakor az erdőigazgatóság hivatalos helyiségében nyilvános felbontásra kerülnek.

Az általános árverési és szerződési feltételek a lugosi m. kir. erdőigazgatóságnál a hivatalos órák alatt betekinthetők, az ajánlati úrlap és az ahhoz tartozó boríték pedig ugyanott beszerezhető.

Budapest, 1911. évi június hó 2-án.

2669

M. kir. földmívelésügyi minister.

Hirdetmény.

12118-1911. kh. sz.

Hirdetmény.

Tudomásomra jött, hogy a házak előtt elvonuló gyalog-járdákat a késői nappali órákban seprik, midőn már élénk közlekedés van.

Miután ez az eljárás a járókelőkre nemcsak kellemetlen, hanem a seprés folytán előálló por a közegészségre is ártalmas, közegészségi érdekből felhívom a háztulajdonosokat, hogy gyalogjár-

dákat este 10 órától reggel 5 óráig terjedő időközben separtassák le és a por keletkezésének megakadályozása céljából seprés előtt azt jól locsoltassák meg.

Akik ezen intézkedésemet megszegik, az 1876 évi XIV. t.-cz. 7. § a alapján 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel lesznek büntetve.

Arad, 1911. évi június hó 12

Greén,

h. főkapitány.

Hirdetmény.

Enyves hát

Budapesti fénykép sokszorosító vállalat fiókot nyit Andrássy-téri üzlet-helyiségében. .. Készít

12 drb eredeti felvételű kifogástalan fényképet

70 fillérért

Tisztelettel az

2685

Enyveshát vállalat.

Csak néhány napig.

GRAND CIRCUS

COLOSSEUM HORVÁTH

a Béla-téren.

Junius 21-én, szerdán

nagy megnyitó előadás.

Magyarország legnagyobb cirkuszvállalata.

A cirkusz 2500 ember belegadására képes,
kényelmes szep ülőhelyekkel

Csak fővárosi attrakciókból van a műsor összeállítva.

Az előadás kezdete este fél 9 órakor. Pénztárnyitás 7 órakor.

Helyárak: Páholy 5 személyre 15 kor., páholyülés 1 személyre 3 korona. Zártszék (számozott) 2 korona. I. hely 160 kor., II. hely 140 kor., III. hely 120 kor., IV. hely 1 kor., V. hely 80 fill., VI. hely 60 fill. Karzat 40 fill., katonáknak és 10 éven aluli gyermekeknek 30 fill. 10 éven aluli gyermekek szülőik kíséretében minden helyen a belépti-díj felét fizetik, kivéve a számozott zártszéket.

Jegyek válthatók egész nap a cirkuszi szalonkocsi pénztárban.

Nagyérdemű közönség! A mi vállalkozásunk Magyarországon első helyen áll. Műsorunkon teljesen elsőrangú különlegességekből van összeállítva. Nem amerikai reklámmal dolgozunk, hanem szenzációs mutatványaink a világon a legelső helyen álló művészek által lesznek bemutatva.

22-én csütörtökön, 23-án pénteken, 24-én szombaton, bezárólag 25-én vasárnap tartatnak meg az előadások.

Plesz A.
titkár.

2605

Horváth J.
igazgató-tulajdonos.

Honi ipar!

TURUL

Cipő

elismert

legjobb, legelegánsabb és legolcsóbb hazai gyártmány.

„TURUL” cipőgyár r.-t., Temesvár.

A monarkia legnagyobb cipőgyára.

Fiókraktár:

Üzletvezető: WEINBERGER EDE.

ARADON, Andrássy-tér. (Minorita-palota.)

130 saját kül- és belföldi fiókraktár.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

18.000 pár heti gyártás.

Apró hirdetések.

Minden szó 4 fillér, vastagabb betűvel 6 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható. Minden szó 4 fillér, feltűnőbb szedéssel 8 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelezendők.

Salongazból

Írártott arany, ezüst- és éremant-árakat vesz és elad. Farkas Streicher Arad, Tököly-tér 1. 2974

Ki venne nőül

20 éves, csinos, teljesen egyedül álló árva leányt 400.000 korona vagyonnal? Csakis komoly ajánlkozók (ha vagyontalanok is) irjanak e címre: Fidas, Berlin 18. 2519

Z. d.

Okosan írt sorainak örvendtem. Látom értesül mindenről. Szívből üdvözli Csütörtök. 2668

Köszülni óhajt

egy 2 gyermekkel bíró javakora-beli keresztény öz. ember. Van jó állása, háza és szőlője, nyugdíj-képes. Keres egy 33-36 éves jó családból való intelligens özvegy asszonyt, lehet szőke vagy barna, legyen egészséges, molett, közép-nagysága, vigkedélyű, szelídelelű, jó feleség és jó mama a kis leányomhoz. Ha vagyona van, annál jobb. Csakis komolyan gondolkodók irjanak egész kimerítően és a valóságnak megfelelően, arcképet kérek. Meg nem felelőt azonnal visszaküldök. Szigorú discretio. Levelek e lap kiadóhivatalába kéretnek „Özvegy, próba szerencse“ címen. 2663

Falun lakó,

vigkedélyű, feddhetlen multu, 24 éves, keresztény, csinos árvaleány vagyok, vagyonom 55.000 korona készpénz és 190 holdas földbirtok. Férjhez mennék derék fiatalemberhez, ki egy házas feleséget meg tudna becsülni és boldogságát leendő otthonába keresi. Leveleket név megnevezésével „Nagykoru“ jelígyével a kiadóhivatal továbbít. 1696

Egy ügyes varrónő

ajánlkozik házakhoz és elfogad otthon is munkát. 2686

Bérec-adandó

Bokszeg-Kontrató egy 57 holdas birtok lakás és hozzátartozó gazdasági épületekkel együtt 1911. okt. 1-én. Termőképessége megtekinthető. Felvilágosítást ad Borosjenőn Boros Péterné Fő-utca 57 2608

Vizsgalapok

(elsőrendűek) százanként 95 fillérjével; vizsgal jutalomkönyvek nagy választékban kaphatók. Lzletti könyvek és irodai felszerelések gyári raktára. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár, 80.000 kötetes zenemű-kölcsönző Intézet. Minden könyv és zenemű-ujdonságok raktáron. Veszak egész könyvtárakat legmagasabb árakon. Kerpel Izsó könyv és papirkereskedése. Aradon. 1451

Süster köpenyegek

18 koronától feljebb, fekete, szürke és tegethof színben minden nagyságban kaphatók Hoffmann Sándor cégnél, Színház-épület. 1941

Eladó üzletház.

Magyar-Pécskán az élénk forgalmu Arpad-utcában, a volt Schweiger-féle ház üzlethelyiséggel, a mely rőfös és vegyeskereskedésnek igen alkalmas, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Bővebbet Erber & Fleischmann Arad. 2664

Kell munkáslapok és könyvecskék.

A zsebkönyvecskék erős vászonkötésben, javított új, célszerű vonalozással 1 koronáért, puha vászonkötésben 60 fillérért kaphatók Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében. Andrassy-tér 16. Telefon 517. 555

Fiatal, ügyes napszabó

azonnal felvétetik Neumann M. ruhatelepén, Arad. 2650

Egy 2 szobás lakás

elköltözés miatt azonnal kiadó. Perényi-utca 4. 2643

Száraz tölgyfa

dongahulladék, fél ölenkint 16 kor. eladó. Választó- és Uj-utcák között a Marosparton. 2645

Zhököly Jmre-utca

87. szám alatt egy szép magas kétszobás udvari lakás augusztus hó 1-től kiadó. 1986

Izraelita Fiuinternátus Arad.

Az intézetben a jövő tanévre még egy pár gyermek elhelyezést nyerhet. Szintugy gyenge- és magántanulók összevont vizsgálatra is mérsékelt díjazás mellett, felelőséggel előkészítettnek. Tessék prospectust kérni. Izraelita Fiuinternátus Arad, Chorin Áron utca 1. sz. 2688

Rizkénport,

kénsót, sublimált kén, kénport és kénlapot, kékkövet készít és szállít bármely mennyiségben Dobiaschi J. és Dörner Testvérek, vegyi termékgyárai Arad. Telefon 165. 2577

Régi ivampax

fényes utcai világításra alkalmasak, eladók. Divatruház Deutsch Testvérek Arad. 2607

Intelligens elárultó,

aki kirakat rendező is, felvétetik Neumann M. ruhatelepén Arad 2516

Ügyes kárpitos

ajánlkozik e szakmába bármily kárpitos munkák pontos és kitűnő elvégzésére, ugy saját műhelyében, mint házakhoz is, legolcsóbb árak mellett. Vidékre árfelemelés nélkül. Stahl M., Bercsényi Miklós-utca 82. sz. 561

Kasznált Irógépek

gyárilag javított állapotban bámulatos olcsó árban kiárultatnak. Lukács Rezső, irógépüzlet Luther Márton-utca 1. szám. 2426

Confetti,

lampion, serpentin olcsó áron kapható Pictler Sándor könyv-, papír- és írószerkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. — Egyesületeknek tomages vételnél árkedvezmény. 2551

Két intelligens fiu

tanulónak felvétetik azonnal, vagy az iskolák végeztével. Dürr Gusztáv csemege, fűszer, ásványviz kereskedésében Aradon. 2225

A világhírű amerikai

„Vera“ cipők Aradon egyedül Buchsbaum és Társa cégnél szereshetők be, kinek sikerült az egyedárusítást urak, hölgyek és gyermekek részére megszerezni. 1921

Jókarban levő

használt kerékpárt veszek. Thököly-tér 3 üzlet. 2682

Eladó

egy új családi Singer-varrógép olcsó áron. Ugyanott eladó egy új plüss ágygarnitúra. Értekezni lehet Weitzer János-utca 17. sz. ajtó 16. 2665

Elegánsan tuorozot szoba

villanyvilágítással, külön bejárat-tal, a belvárosban, kiadó. 2666

Egy nagyobb arányu

vendéglő-üzlet, mely nyári üzlettel kapcsolatos, átadó. Személyesen érdeklődőknek felvilágosítással szolgál Farkas Ábrahám Lázár V. utca 1. 2698

Polgári Iskolai tanító

tanít tantárgyakat, németet, franciát. Cime Krausz Paulin könyvkereskedésében. 2642

Élveszeit

a Szabadság tértől a Kasza-utcaig egy ezüst óra szimpla fedéllel, Sz. A. jelzéssel. Becsületes megtaláló Kasza-u. 7. szám alatt illő jutalomban részesül. 2684

81 évi

gyakorlattal irodistanó ki — önálló munkaerő és gépirásban is perfect — állást keres. Megkeresések „Állandó“ jelígyére kéretnek. 2688

Zégla kapható

alulirott gyártelepéről. Kirle Antal Florián-u 6b. szám. 2689

Csillárok, Villamos felszerelések legolcsóbban**Diamant-nál**

Atzél Péter-utca 2. (sz. udvarban).

448—1911. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102., illetőleg az 1908. évi XLI. t. c. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a m.-radnai kir. járásbírósnak 1911. évi Sp. II. 67/3. számú végzése következtében dr. Ursu János ügyvéd által képviselt Mark Juon javára 200 korona s jár. erejéig 1911. évi május hó 23-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 680 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: fa-épületek, pálinkafőző üst nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a máriaradnai kir. járásbírósnak 1911. évi V. 258/2. sz. végzése folytán 200 korona tökekövetelés, ennek 1911. évi április hó 15. napjától járó 5%-os kamatai és eddig összesen 102 K 40 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Farkasháza az 53. sz. háznál leendő megtartására 1911. évi június hó 24-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenen oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t. c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendel-tetik. 2681

Kelt Máriaradnán, 1911. június hó 11. napján.

Tichy Árpád, kir. bír. végrehajtó.

A jó gazdasszony kérje

a „Dunstol-t“

„Dunstol“ szalicyl pótlására egyedül alkalmas és kitűnően bevált szabadalmazott gyümölcs konzerváló.

Kapható minden fűszerüzletben 10 és 20 filléres levél alakú csomagolásban. 2618

Raktár és képviselő: Szemző Armin áruügynöknél Aradon Telefon 592. szám.

Napernyők óriási választékban, fekete félselyem ernyők 1.95.

Versenyen kívüli árak!

Selyem tafet-szoknya minden színben 5.50
Moire selyem-szoknya 3.90
Mosó alsószoknyák minden színben ... 1.60
Reformfűzők legújabb szabás 3.50

Nyári keztyűk 20 krajcártól feljebb.

Remek szép réz karnis 1.75 a kirakatban látható. Vitrage rud 15, 18, 25 krajcár.

Csipke maradékok félárban.

Fehér, fekete, krema, drapp csipkék és betétek 50% árleszállítással kiadva, amíg ezen készlet tart. — Megtekinthető vételkenyszer nélkül.

Jól mosható ruhavásznak, remek színek, piros fehér és fekete is, métere 35 krajcár. Mosó delainek és cretonok legújabb mintákban 30 krajcártól feljebb.

Selyem batisztok, 150 minta, olyan mint a valódi selyem, métere 50 krajcár.

Feltűnő olcsóság! női hosszú lüster-köpeny, tegethof, szürke és fekete színben 6.50 frt. Finomabb 8—9 frt.

Női felöltők, köpenyegek, kabátok, fekete és színes; a confection osztály nagyobbitása miatt gyári árban árusítatnak a míg a készlet tart.

Női ingek, corsettek, nadrágok és szoknyák chiffonból és batisztból nagy választékban.

Mosó maradékok

1/2 árban vannak.

Csipkeszövetek 30 krajcártól feljebb nagy választékban. :

HOFFMANN SÁNDOR ARADON, SZINHÁZ-ÉPÜLET.

Fehér himzett batisztok 45 krajcártól feljebb remek mintákban. 1901

Kérem a kirakatokat megtekinteni!

Egy kirakat rendező segéd ajánlatát kérem ...

Radó Gyula

≡ új divatháza ≡

!! Arad, Andrássy-tér !!
!! Weitzer-utca sarkán !!

Gyászruhák és gyászblusok.

959

⚡ ⚡ Rendkívül nagy választékban. ⚡ ⚡

Szabott árak!

Elismert legjobb szabásu divatblusok.

Pongyolák, jupponok,
Készluster és vászon costümök,
Kész batist ruhák,
Lüster-, selyem- és gummi-
köpenyegek,
Női divat aljak